

Inhoud

1.	Samen aan de slag in de U16 voor Beschermd wonen	3
2.	Overige lopende trajecten.....	4
2.1	Hervormingen.....	4
2.2	Maatschappelijke opvang.....	4
3.	Pijlers: inzet in 2025 - 2026	6
	Leeswijzer	6
3.1	Basisset.....	6
3.2	Woonplekken	8
3.3	Toegang	11
3.4	Aanbieders.....	14
3.5	Sturen op het zorglandschap.....	16
3.6	Jongeren/ jongvolwassenen.....	19
4	Monitoren, dialoog en lobby	20
4.1	Sturen en monitoren	20
4.2	Dialoog: leren, informatie en communicatie	21
4.3	Lobby	22
5	Begroting MOBW U16 2025 - 2026.....	24
5.1	Financiële samenwerking	24
5.2	Samenhang met andere financiële stromen	25
5.3	Begroting 2025-2026	25
6.	Planning, organisatie en inrichting.....	33
6.1	Mijlpalenplanning	33
6.2	Regionale samenwerking.....	33
	Bijlage 1 Begrippenlijst	36
	Bijlage 2 Doelstellingen en pijlers Regioplan.....	42
	Bijlage 3 Verdeling lokale basis per gemeente.....	43
	Bijlage 4 Besluitvorming	44
	Bijlage 5 Kansen en risico's.....	45

1. Samen aan de slag in de U16 voor Beschermd wonen

Dit document bevat het uitvoeringsprogramma (UP) Beschermd Wonen (BW) U16 2025-2026¹. Hierin beschrijven we wat we in deze jaren willen doen en bereiken. De primaire doelgroep van deze inspanningen zijn volwassen inwoners van de U16² die door hun psychische of psychosociale beperkingen tijdelijk niet in staat zijn zelfstandig te leven dan wel van wie het vermogen tot zelfstandig leven onder druk staat.

Onze gezamenlijke ambitie is het 'tijdig realiseren van passende ondersteuning van deze kwetsbare doelgroep, zo thuis mogelijk'. We willen dat mensen een zo gewoon mogelijk leven kunnen leiden, in de eigen woon- en leefomgeving (thuis) zodat zij mee kunnen doen. Daartoe organiseren we passende zorg en ondersteuning op die plek waar mensen zich het meeste thuis voelen. Dat draagt bij aan hun herstel. Dat betekent dat we zoveel mogelijk uitgaan van lokale ondersteuning in de wijken en dorpen in onze regio. En als er meer nodig is organiseren we een beschermende woonomgeving, zo kort als mogelijk maar ook zo lang als nodig. Deze ambitie is in het 'Regioplan U16 – Beschermd Wonen' vertaald in drie doelstellingen en 5 pijlers:

1. Inzetten op voorkomen en herstel: Lokale toegangen krijgen een grotere rol in de toeleiding richting BW. Lokale gemeenten zorgen voor een passend niveau van lokale voorzieningen (lokale basisset), zoals voorzieningen rondom schulden, dagbesteding/werk en ambulante begeleiding.
Pijlers: 1. Basisset & 2. Toegang
2. Verschuiving naar meer ambulante hulpverlening: Inzetten op het bieden van 24- uurs zorg in de thuissituatie in plaats van het wonen in en intramurale voorziening. Voldoende woonplekken in alle 16 gemeenten. Hierdoor wordt het mogelijk dat cliënten in de regio/eigen gemeente, blijven wonen.
Pijlers: 3. Aanbieders & 4. Woonplekken
- 2.3 Gezamenlijk doorontwikkelen en sturen op het zorglandschap.
Gezamenlijk sturen op een goede spreiding van passende voorzieningen over de gehele U16-regio.
Pijlers: 5. zorglandschap

Gemeente Utrecht is als centrumgemeente verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. In 2017 bereikten de VNG en het ministerie het akkoord dat deze taak verantwoordelijkheid zou worden van alle gemeenten, opdat gemeenten meer regie en verantwoordelijkheid kunnen nemen voor de zorg voor de eigen inwoners. Deze doordecentralisatie is steeds uitgesteld en op moment van totstandkoming van dit UP is niet bekend of en wanneer deze alsnog gaat plaatsvinden. In de U16 omarmen we deze beweging nog steeds. We vinden het belangrijk dat elke gemeente of regio meer verantwoordelijkheid kan en zal nemen. We willen samen verantwoordelijk zijn voor het beschikbaar houden van passende zorg en ondersteuning voor alle BW-cliënten in de U16. Het uitgangspunt hierbij is lokaal wat lokaal kan, regionaal wat meerwaarde heeft.

¹ In bijlage 1 is een uitgebreide begrippenlijst toegevoegd.

² De U-16 gemeenten zijn: Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede en Zeist.

2. Overige lopende trajecten

Er lopen een tweetal trajecten die invloed gaan uitoefenen op welke werkzaamheden wanneer plaatsvinden: de beleidsnota voorkomen dakloosheid en het traject gericht op hervormingen van het Beschermd Wonen. Deze kunnen er toe leiden dat het actieprogramma zoals dat in het volgende hoofdstuk is uitgewerkt binnen de looptijd aangepast moet worden. Hieronder wordt kort toegelicht waarover het gaat.

2.1 Hervormingen

De doelstellingen uit het regioplan staan nog steeds. Er is wel een verschuiving zichtbaar in de aandacht naar meer nadruk op voorkomen en herstel. Niet alleen na uitstroom uit BW maar ook in de periode dat cliënten BW-zorg ontvangen. Het gaat niet alleen maar meer om de vraag intramuraal of extramuraal. De focus komt meer te liggen op borgen dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid een dagelijks leven kunnen leiden dat zoveel mogelijk overeenkomt met dat van mensen zonder die kwetsbaarheid: normalisering. Niet alleen qua wonen maar ook op andere leefgebieden: werken en leren, sociale contacten, financiële omstandigheden, etc.

Deze verschuiving zien we elders ook. Er is een aanzwellende maatschappelijke discussie over de effecten van Beschermd Wonen. De vraag is of we een en ander echt anders moeten inrichten om cliënten maximale mogelijkheid tot herstel en een zo 'normaal' mogelijk leefsituatie te bieden. En er zijn andere factoren die maken dat we kritisch moeten kijken naar de inrichting van onze zorg. Allereerst is er een capaciteitsvraagstuk in de zorg: aanbieders kampen met serieuze personeelstekorten en de verwachting is dat dat alleen nog maar zal toenemen. Ook zijn er financiële vraagstukken. Utrecht werd in 2024 geconfronteerd met een groot financieel tekort, hetgeen leidde tot een taakstelling op Beschermd Wonen. Voor de korte termijn is hier een oplossing voor gevonden, maar we achten de kans reëel dat we in de toekomst toch met minder geld toe moeten.

Er is daarom in 2024 op verzoek van het RBO een werkgroep van start gegaan die, in een dialoog met aanbieders en cliënten/ cliëntvertegenwoordigers, in beeld brengt welke hervormingen wenselijk zijn en hoe we die kunnen effectueren. Dit zal resulteren in een hervormingsplan. In bijlage 3 staat een overzicht van de eerste ruwe ideeën voor hervormingen.

De planning is dat het hervormingsplan er tegen de zomer 2025 zal liggen. Tegen die tijd zal dit UP naast het hervormingsplan worden gelegd en worden gezien of en zo ja op welke onderdelen het UP herijkt en waar de planning aangepast moet worden.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- We maken een hervormingsplan. Er wordt een overzicht gegeven van welke acties voortvloeien uit het hervormingsplan en deze worden geïntegreerd in dit uitvoeringsprogramma. De planning wordt hierop aangepast.

2.2 Maatschappelijke opvang

Maatschappelijke Opvang behelst het bieden van een veilige plek aan dakloze inwoners die niet in staat zijn om zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Er zijn veel raakvlakken tussen MO en BW. De doelgroep van de Maatschappelijke opvang valt in ruime mate samen met de doelgroep van Beschermd Wonen. In beide gevallen gaat het veelal om mensen met een psychische

kwetsbaarheid, met vraagstukken rondom wonen, participatie, herstel en zelfredzaamheid. Preventieve voorzieningen die de ene doelgroep bedienen zijn meestal ook passend voor de andere doelgroep. We zien dat op dit moment 10% van de mensen in de MO verblijft met een BW indicatie. De vraagstukken rondom de beweging van wonen in een instelling naar (zelfstandig) wonen met passende ambulante begeleiding komen overeen.

Gemeente Utrecht is centrumgemeente voor beide beleidsterreinen; er is wel sprake verschillende financiële stromen. We zien in den lande dat beleidsvorming van beide beleidsterreinen veelal geïntegreerd wordt opgepakt. Destijds is in het regioplan al geschreven dat we in de U16 ook op het gebied van MO willen samenwerken en leren. In 2023 is besloten dat het voorkomen van dakloosheid ook onder de governance van de samenwerking BW U16 te brengen om het overzicht op beide beleidsterreinen te houden en ze op elkaar af te kunnen stemmen.³

Op moment van totstandkoming van dit nieuwe UP BW wordt het beleidsplan regionale aanpak voorkomen dakloosheid voor de U16 opgesteld. Hier wordt vooral ingegaan op wat er voorliggend nodig is (basisset en woonplekken) om dakloosheid te voorkomen of om mensen zo snel mogelijk weer te laten uitstromen uit de maatschappelijke opvang.⁴

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- De stappen die nodig zijn voor de uitvoering van de beleidsnota voorkomen dakloosheid wordt in een addendum toegevoegd aan dit UP. We bekijken hoe de organisatie van BW in de regio gebruikt kan worden om de uitvoering van de beleidsnota voorkomen dakloosheid zo efficiënt mogelijk te laten lopen. Er wordt één mijlpalenplanning gemaakt om de voortgang van zowel de plannen voor BW als voor voorkomen dakloosheid in de U16 te bewaken. We zorgen dat deze aansluit bij de capaciteit die binnen dit UP en binnen middelen voor voorkomen dakloosheid beschikbaar is.
- Vanuit beide financieringsstromen zetten we in op de lokale basis en op het bevorderen van woonplekken voor de doelgroep MOBW. We stemmen de afwegingskaders voor de inzet van middelen op elkaar af

³ Aanvankelijk werd toegewerkt naar een *actieplan* voorkomen dakloosheid; in juni 2024 is besloten dat we geen actieplan maar een *beleidsplan* voorkomen dakloosheid opstellen.

⁴ Overheidsbeleid mbt dakloosheid omvat ook het bieden van voorzieningen voor maatschappelijke opvang. De gemeente Utrecht organiseert dit vanuit haar centrumfunctie. Het beleidsplan richt zich niet op de voorzieningen voor maatschappelijke opvang.

3. Pijlers: inzet in 2025 - 2026

Leeswijzer

Hieronder staat per pijler om te beginnen nog eens het beoogd resultaat zoals dat geformuleerd is in het regioplan, eventueel aangescherpt naar aanleiding van de ervaringen en inspanningen tot nu toe. Daarna staat kort beschreven wat er tot nu toe is bereikt in de periode 2023-2024. Vervolgens laten we zien wat de inzet en doelstellingen voor de periode 2025-2026 zullen zijn.

Het is daarbij belangrijk om voor ogen te houden dat Beschermd Wonen zich in een dynamisch beleidsveld bevindt, met veel aanverwante of overlappende domeinen en ontwikkelingen. Denk aan het landelijke programma 'Thuis voor Iedereen', aan IZA, GALA. Denk aan alle ontwikkelingen in en beleidstraject op het terrein van jeugd, wonen, de sociale basis.

Vanuit ons programma hebben we direct zeggenschap over de inrichting en aansturing van de zorg binnen voorzieningen voor Beschermd Wonen. Maar daarnaast richten we ons steeds meer op het voorveld. Ons programma probeert daar samen met veel anderen resultaten te boeken op het terrein van wonen, de sociale basis, jeugd. Dit zijn dynamische beleidsterreinen waar veel andere projecten en programma's lopen (denk aan GALA, IZA, thuis voor iedereen, woonzorg-visies, etc). We moeten ons steeds afvragen welke toegevoegde waarde we vanuit ons programma kunnen hebben, waar kunnen we daadwerkelijk invloed hebben en waar kunnen we het verschil maken. We beperken ons dan allereerst tot onze doelgroep: (jong)volwassen inwoners van de U16⁵ die door hun psychische of psychosociale beperkingen tijdelijk niet in staat zijn zelfstandig te leven dan wel van wie het vermogen tot zelfstandig leven onder druk staat. Ook daarbinnen hebben we steeds diezelfde vraag gesteld over waar we het meest kunnen bijdragen. Dit heeft de keuzes voor de acties hieronder medebepaald.

3.1 Basisset

Beoogd resultaat (2023 - 2028)

Elke gemeente uit de U16 zorgt dat kwetsbare inwoners (doelgroep MOBW) zo goed mogelijk hun leven kunnen leiden in hun wijk, dorp of stad. Dit voorkomt dat zij de regie op hun leven kwijtrijken. Wat er nodig is hangt mede af van de lokale omstandigheden. De U16-gemeenten hebben afgesproken te werken met een basisset MOBW die bestaat uit verschillende bouwstenen⁶. Per bouwsteen kennen we op regionaal en op lokaal niveau verschillende voorzieningen. Een goed

⁵ De U-16 gemeenten zijn: Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede en Zeist.

⁶ De bouwstenen van de basisset zijn (uit: Regionale koers MO en BW U16):

1 Professionele ambulante begeleiding ; 2. Ambulante behandeling via de zorgverzekeraar; 3. Toegang tot een woonplek; 4. Schuldhulpverlening, 5. Inkomen; 6. Toeleiding naar (betaald) werk; 7. Time-outvoorziening; 8. Persoonlijke ontwikkeling; 9. Informele zorg; 10. Integratie in de wijk; 11. Preventie en vroegsignalering.

ingerichte basisset maakt het mogelijk dat voorkomen wordt dat inwoners instromen in MO- en BW-voorzieningen en biedt oplossingen die helpen in het herstel van inwoners.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

Overdracht middelen vanuit Utrecht naar andere regio's: start versterking basisset

Vanaf 2023 draagt Utrecht middelen voor de basisset over aan de andere gemeenten binnen de U16, op basis van het objectief verdeelmodel. We zien dat de U16 gemeenten vanuit deze extra middelen voor lokaal maatwerk een extra impuls kunnen geven aan versterking van de lokale sociale basis voor psychisch kwetsbare inwoners. Deze inzet is belangrijk in het kader van het herstel van cliënten, om de gewenste beweging naar meer beschermd thuis te maken en hiermee samenhangend het Beschermd Wonen voorzieningenstelsel houdbaar te houden.

We hebben in kaart gebracht welke voorzieningen er per gemeente aanwezig zijn. Daarbij liepen we aan tegen het feit dat het resultaat een lange en weinig overzichtelijk lijst is, waaraan moeilijk conclusies kunnen worden verbonden. We kunnen niet beoordelen of we de goede dingen doen en of we de dingen goed doen. Ook is het moeilijk om in beeld te krijgen of er kansen zijn voor samenwerking of we dat elkaar ergens kunnen versterken.

Enik en Pitstops

We hebben twee voorzieningen in de basisset ontwikkeld, deze zijn voor steeds meer bewoners van de U16 beschikbaar:

- het Enik Recovery College: een ontmoetingsplaats en leeromgeving voor mensen die persoonlijk ervaring hebben met ontwrichting, door een psychische kwetsbaarheid of verslaving, en die willen werken aan hun herstel. Enik wordt gerund door ervaringsgenoten.
- Pitstops: lokale, tijdelijke woonvoorzieningen voor passende zorg en ondersteuning dichtbij huis voor inwoners die dreigen dakloos te worden.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

Gemeenten zijn blij met de middelen voor de lokale basis, het ondersteunt het belang dat we hechten aan preventie en normalisering en maakt dat er een stap gemaakt kon worden. Er is nu behoefte aan informatie en uitwisseling over wat welk en wat niet werkt in de basisset, over welke voorzieningen het meest effectief zijn, aan transparantie over wat we doen, om van elkaar te leren en om elkaar te helpen en te faciliteren bij de goede inrichting van de basisset. Dus:

- We bepalen gezamenlijk welke voorzieningen het meest effectief zijn voor onze doelgroep om zelfstandig te kunnen blijven functioneren, en daarmee door iedere gemeente of regio minimaal in de basisset aangeboden zou moeten worden. We gaan daarbij de set bouwstenen zoals genoemd in het regioplan tegen het licht houden en indien nodig passen we deze aan. We zetten de volgende stappen:
 - Uitwisseling van werkzame en niet-werkzame elementen van de basisset per regio.
 - Ophalen en analyse van ervaringen uit andere regio's in Nederland
 - Wetenschappelijk onderzoek over werkzame elementen in de basisset
 - Onderzoek uit onder cliënten en de lokale toegangen

We maken daarbij expliciet bij welke voorzieningen specifiek jongeren/ jongvolwassenen baat hebben.

- We stellen een afwegingskader op voor de besteding van middelen voor het lokaal en regionaal maatwerk.
- We zorgen voor de (door)ontwikkeling van de basisset: we brengen in beeld welke stappen er nodig zijn voor de gemeenten in de U16 om de afgesproken basisset MOBW U16 te realiseren. De gemeenten in de U16 gaan aan de slag met deze stappen.
- We stellen vast welke gegevens we nodig hebben om de (door)ontwikkeling van de basisset MOBW U16 te monitoren. Zoals instroom in en uitstroom uit voorzieningen MOBW. We verzamelen, analyseren en duiden deze cijfers, en op basis hiervan geven we onze inzichten over mogelijke ontwikkeling van de inzet op lokaal en/of regionaal niveau in de basisset.
- We zorgen voor afstemming met andere programma's die ook inzetten op een basisset voor dezelfde of vergelijkbare doelgroep als MOBW: GALA, IZA en beleidsnota dakloosheid. We maken een integraal overzicht van welke voorzieningen onder welk programma worden ingericht en stemmen dit op elkaar af.
- De acties uit het nog op te stellen hervormingsplan MOBW die betrekking hebben op de basisset MOBW U16 werken we uit in concrete stappen.
- We brengen in beeld hoe het staat met de kennis bij de lokale toegang ten aanzien van ernstige psychiatrische aandoeningen en welke zorg en hulp daar goed bij past, en inventariseren of en zo ja welke leerbehoefte hier is. Doel is dat mensen beter worden toegeleid naar beschermd wonen maar ook vooral lokaal meer passende begeleiding krijgen en dat de samenwerking met andere domeinen wordt verstevigd. Naar aanleiding van deze inventarisatie rollen we een leertraject uit met de relevante toegangsmedewerkers.

Wat merkt de inwoner hiervan?

De voorzieningen die het meest effectief en efficiënt zijn, bij ondersteuning van mensen met een psychische kwetsbaarheid die zelfstandig leven, zijn lokaal in iedere gemeente of regio aanwezig of worden daar opgebouwd. Deze voorzieningen zijn toegankelijk voor inwoners die ze nodig hebben. Financiering en daarmee continuïteit van deze voorzieningen is geborgd. We voorkomen daarmee dat een aantal inwoners hun zelfstandigheid verliezen / moeten instromen in BW. Cliënten die uitstromen uit BW krijgen goede nazorg.

3.2 Woonplekken

Beoogd resultaat

We willen voldoende woonplekken realiseren voor mensen die kunnen uitstromen, zo dicht mogelijk bij hun eigen omgeving, zodat de nabijheid van het netwerk de kans op succesvolle uitstroom kan vergroten. Het is belangrijk dat woningen beschikbaar zijn op het moment dat mensen klaar zijn om

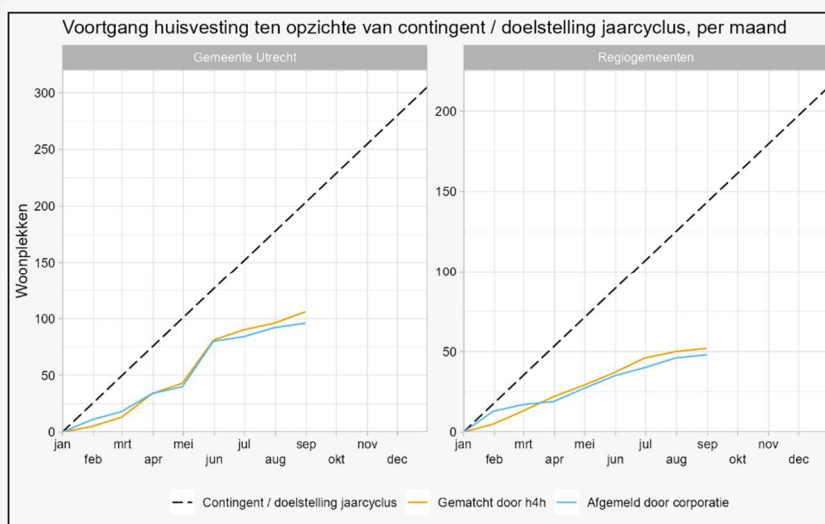
uit te stromen. Dit voorkomt dat mensen worden geremd in hun herstel, het maakt dat er weer plek vrijkomt voor mensen die zorg nodig hebben en de wachtlijsten voor zorg afnemen.

We kijken naar manieren om de beschikbaarheid van kleinere, goedkope woningen zo groot mogelijk te maken, en naar alternatieven zoals tijdelijke huisvesting, woningdelen of inwonen bij het netwerk.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

Huisvestingsafspraken

Om voldoende passende woonplekken te creëren voor de in- en uitstroom uit beschermd wonen, zijn contingentafspraken gemaakt in de U16. Deze worden helaas niet altijd geheel behaald, onder andere vanwege het nijpende woningtekort in onze regio. Hieronder de grafiek van de realisatie van het contingent in 2024 op moment van schrijven van dit UP.

Uitstroom stroomlijnen

In iedere regio zijn afspraken gemaakt over de werkwijze bij uitstroom van MOBW en het voorkomen van terugval met alle relevante partijen.

Aanpak langwachtenden: aanjaagfunctie

Zodra iemand meer dan 6 maanden op de wachtlijst staat om uit te stromen, krijgt hij/zij het label 'lang wachtend' en wordt er extra inzet gepleegd op uitstroom. Zo zijn er kwartiermakers aangesteld om lang wachtenden beter te plaatsen. Dit is een effectieve interventie gebleken. Daarnaast wordt er nu ook gekeken naar de tweede of derde voorkeur voor woonplaats.

Woonzorgvisies

In iedere gemeente een bijdrage geleverd aan de woonzorg visie, en ook in de woonzorganalyse van de provincie is meegesproken en – gedacht. We denken mee over het opstellen van afspraken voor de U16 voor huisvesting van aandachtsgroepen.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- We maken mogelijk dat er meer onzelfstandige woonplekken komen, met name buiten Utrecht Stad. 'Onzelfstandige woonplekken' zijn woonplekken waarbij bewoners een voordeur en voorzieningen als badkamer en/of keuken' delen. Denk aan studentenkamers of kamers bij een hospita. We zijn daarbij aanvullend op /sluiten aan bij het traject dat in Utrecht en andere gemeenten al loopt om de bestaande woningvoorraad zo goed mogelijk te benutten. Vanuit ons programma willen we ervaring opdoen met deze manier van benutten van de bestaande woningvoorraad en dat delen en verder brengen. We hebben stellen menskracht beschikbaar om kansen te zoeken en snel te kunnen pakken als die zich voordoen. We hebben budget dat kan dienen als smeeroelie, om een business case rond te krijgen, om bijkomende kosten waar geen andere potjes voor zijn te financieren. We bieden vervolgens begeleiding / sociaal beheer om de leefbaarheid rondom deze intensief bewoonde plekken hoog te houden. We doen dit als pilot, om zichtbaar te maken hoe het kan werken en een voorbeeld te creëren dat nagevolgd kan worden
- Voor onze doelgroep is van belang dat er (nog) meer aandacht en urgentie is op betaalbaar en flexibel wonen. We verspreiden daartoe periodiek informatie (nog te bedenken hoe en wat het meest effectief is) breed in het woondomein over huisvesting MOBW en ontwikkelingen daaromtrent.
- We zien dat uitstroom hapert. Dat heeft uiteraard te maken met het woningtekort maar er zijn ook andere oorzaken. We gaan de volgende interventies doen op het versnellen van de uitstroom:
 - Meer sturen op de verdeling van het contingent door Beter Wonen, zodat het aansluit bij de financiering van zorgaanbieders en maximaal effect heeft. We stemmen de verdeling gezamenlijk vast.
 - In gesprek met H4H vaststellen wat de mogelijkheden zijn van actievere inzet op uitstroom, bij wachttijden, meer pro-actief en outreachend. Werkzaamheden van H4H en regio's zodanig inrichten dat we deze mogelijkheden ook uitnuttten. De aanjaagfunctie voortzetten en op U16 niveau inrichten (eventueel bij H4H of anders U16 gezamenlijk).
 - Onderzoeken in hoeverre zorgaanbieders sturen (willen / kunnen / doen) op uitstroom naar regio's met meer woonplekken. Afspraken maken naar aanleiding van dit onderzoek opdat indien mogelijk meer cliënten woningen buiten Utrecht accepteren.
 - Zorgen dat beschikbare woningen altijd worden benut, ook in gemeenten die niet de eerste voorkeur zijn van cliënten. Hierover maken we afspraken met H4H en Beter wonen.
 - Zorgen voor een informatiepakket voor jeugdzorginstellingen zodat deze goed op de hoogte zijn van de afspraken rondom uitstroom, zowel bij het management en de uitvoering. We dragen deze informatie regelmatig actief uit (bv bijeenkomst, inspreken op vergaderingen of welke vorm het meest effectief is).
- Meesturen op de afspraken die regionaal worden gemaakt over contingenten voor kwetsbare groepen in het algemeen en de doelgroep MOBW in het bijzonder.
 - Deelnemen in de ambtelijke overleggen rondom de fairshare afspraken in U10 verband.
 - We bevorderen dat in alle 16 gemeenten prestatieafspraken over de MOBW doelgroep met woningcorporaties op dezelfde manier worden gemaakt.

Verder is er binnen de U16 een zoektocht naar de behoefte aan woningen voor cliënten die niet gedijen in een gewone woonomgeving, de zgn 'prikkelarme' voorzieningen. Deze woonplekken zijn zeker niet alleen voor cliënten BW: sommige bewoners van dit type voorzieningen hebben een WLZ indicatie, sommige bewoners komen niet via BW maar via MO hier terecht. Maar het betreft wel een woonvraagstuk met betrekking tot onze doelgroep in de U16. De regionale samenwerkingsstructuur rondom BW is een geschikt vehikel om regionaal het gesprek over deze voorziening te voeren en daarom nemen we dit onderwerp op in ons uitvoeringsprogramma.

- We brengen de opgave in beeld: wat is de behoefte aan prikkelarme voorzieningen, wat zijn de knelpunten, wat kunnen wij vanuit ons programma doen om extra prikkelarme voorzieningen te helpen realiseren?
- We stellen budget beschikbaar om waar nodig het verschil te maken tussen een haalbare en onhaalbare business case.

Wat merkt de inwoner hiervan?

Er zullen extra woonplekken beschikbaar zijn waardoor meer cliënten kunnen uitstromen uit instellingen. Woonplekken in de minder populaire gemeenten worden benut. Cliënten die klaar zijn om uit te stromen zullen sneller op een passende woonplek terecht kunnen. Hierdoor is er ook weer meer plek binnen de zorg voor nieuwe cliënten, waardoor zij minder lang hoeven wachten voordat zij de goede zorg krijgen.

In het bijzonder zullen jongeren sneller uitstromen en zal daarbij minder verwarring of onduidelijkheid zijn.

Er zullen meer plekken beschikbaar zijn waar cliënten kunnen wonen die niet gedijen in een reguliere woonomgeving (prikkelarme voorzieningen)

3.3 Toegang

Beoogd resultaat

Door de toegang voor Beschermd Wonen lokaal te beleggen, kunnen we onze inwoners in hun eigen gemeente helpen te onderzoeken welke zorg en ondersteuning zij nodig hebben. Door het onderzoek bij de lokale buurtteams/sociaal team (in het vervolg wordt gesproken over wijkteam) te beleggen kan de vraag van de cliënt breed bekeken en opgepakt worden. Er wordt integraal gekeken bij het zoeken naar oplossingen, waarbij naast de mogelijkheden die er zijn vanuit de basisset bijvoorbeeld ook de mogelijkheden uit de Participatiewet en ander Wmo-aanbod worden meegenomen. Voor de inwoner ontstaat hierdoor een eenduidig plan voor de ondersteuning waarmee we sneller kunnen ondersteunen en instroom in BW mogelijk kunnen voorkomen.

De wijkteams leren de inwoners kennen en kunnen op die manier makkelijker instappen en opschalen als dat nodig is. Daarnaast draagt deze ontwikkeling bij aan het normaliseren van zorg: cliënten die in de wijk wonen gaan naar het wijkteam voor ondersteuning. Door de toegang lokaal te beleggen zetten we in op voorkomen en herstel.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

Lokale teams zijn de toegang

Lokale teams zijn inmiddels in alle regio's de partij die aanvragen voor BW in behandeling nemen, zij doen onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte en geven het advies over passende ondersteuning. Gezien het grote aantal aanvragen in Utrecht hebben de lokale teams daar een ingroeiproces gevolgd, sinds kort doen zij ook alle aanvragen. De Regionale Toegang (RT) geeft aan dat de aanvragen steeds beter worden ingevuld, het onderbouwen van 'waarom is 24/7 zorg nodig', is daarbij het belangrijkste. Er is goed contact tussen de verschillende partijen in het toegangsproces. Steeds vaker kunnen aanvragen direct worden toegekend. In het algemeen is men het er over eens dat de keus om onderzoek en toeleiding lokaal te beleggen er aan bijdraagt dat er zoveel mogelijk naar passende ondersteuning in de eigen leefomgeving wordt geboden en dat er goede stappen zijn gezet om de praktijk daarop in te richten. Oktober 2024 heeft het RBO besloten om dat de toegang voor eerste aanvragen BW structureel via de lokale teams zal blijven lopen.

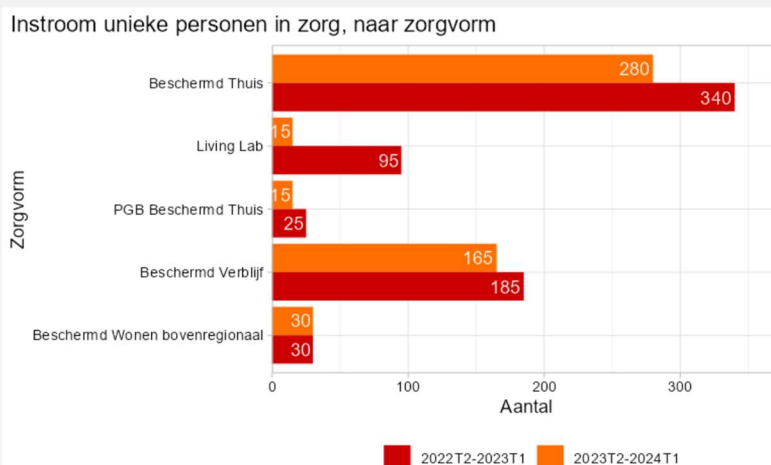
Voor cliënten is het positief dat zij een vaste ingang en aanspreekpunt hebben. Bij cliënten die al langere tijd ondersteund worden door het wijkteam, loopt het toegangsproces over het algemeen goed. Wanneer cliënten nog niet bekend zijn bij de wijkteams, omdat ze bijvoorbeeld vanuit detentie of buitenregionaal komen of er sprake is van complexe problematiek dan is de ervaring dat het toegangsproces langer duurt. Zorgaanbieders hebben een wisselend beeld van de ontwikkelingen. Zij zien op onderdelen dat er extra stappen moeten worden gezet in het toegangsproces.

Leertraject

Er is een sterke leercultuur rondom de veranderingen van de toegang, er wordt veel geïnvesteerd in leren. Vanuit de leertrajecten komen vragen naar boven, op basis waarvan ontwikkeltrajecten worden ingezet en producten of processen worden gedefinieerd. Er is breed grote tevredenheid over deze leeraanpak.

Instroom bijbuigen?

Ruim 25% van de vragen die binnenkomen bij de lokale toegang en waarbij de eerste aanvraag zich richt op een BW zorgvoorziening, kan uiteindelijk met andere hulp worden ingevuld. Hieronder de cijfers van de ontwikkeling van instroom in BW. De periode is te kort om definitieve conclusies aan te verbinden maar het beeld ontstaat de lokale toegangen zorginstroom kunnen bijbuigen.

Uit de monitorgegevens blijkt duidelijk dat voor veel vragen die starten als een vraag naar beschermd wonen uiteindelijk lokale ambulante hulp ingezet kan worden.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- Er liggen nog ontwikkelpunten bij de rol van de lokale toegang. Deze worden opgepakt:
 - 1) Implementatie van de veldtafel voor toeleiding van complexe eerste aanvragen beschermd wonen.
 - 2) De werkwijze waarin het lokale team parallel aan het zoeken van een passende plek ook het onderzoek en advies vast deelt met de Regionale Toegang implementeren.
 - 3) Uitgewerkte afspraken over het toeleidingsproces GGZ implementeren.
 - 4) Communicatie over het proces aan alle betrokkenen.
 - 5) Nader onderzoeken of de stap aanleveren van het onderzoek en advies aan de BW - aanbieder en planning van een intakegesprek nog eenvoudiger en/of sneller kan. Op basis van de uitkomsten van de eerste werksessie hierover.
- We investeren blijvend in de kennis en expertise van bij de toegang betrokken medewerkers. Zowel door het goed inwerken van nieuwe medewerkers, regelmatige leerbijeenkomsten als onderhoud en opbouw van kennis bij aandachtsfunctionarissen.
- We stellen wachttijdgegevens per tertaal uit het dashboard beschikbaar aan de lokale teams.
- We verkennen wat de taak van lokale teams kan zijn rond:
 - Herindicaties: of en zo ja op welke termijn is te organiseren dat lokale teams dit oppakken. We gaan daarbij in een subregio een pilot uitvoeren om te ervaren waar we tegenaan lopen indien de lokale toegang de herindicaties op zich neemt. Op basis van de verkenning en de pilot besluiten we over implementatie.
 - PGB proces: De instroom betreft enkele cases per regio op jaarbasis. De stappen in het proces waar het lokale team een rol kan spelen staan op een rij. Of dit goed is in te vullen door de lokale teams wordt nader uitgewerkt.
- We gaan de clientervaring over het toegangsproces in beeld brengen. We doen dit als het proces definitief is gemaakt (om uit te sluiten dat eventuele onduidelijkheid voor cliënten het gevolg is van een proces-in-ontwikkeling).

Wat merkt de inwoner ervan?

Deze acties gaan er toe leiden dat de indicatiestelling voor cliënten zo snel mogelijk en kwalitatief zo goed mogelijk plaatsvindt. Cliënten worden sneller aan de goede zorg gekoppeld. Zoveel mogelijk van de benodigde werkzaamheden kunnen door de lokale toegangsorganisaties en daarmee dicht bij de cliënt worden uitgevoerd.

Bovenstaande leidt er ook toe dat er helderheid is bij alle partijen die in de uitvoering van dit proces zijn betrokken (lokale toegang, Regionale Toegang, aanbieders, cliënten) over hoe het werkt en wie wat doet. Met name vanuit cliënten is aangegeven dat hier veel behoefte aan is.

3.4 Aanbieders

Beoogd resultaat

Het uitgangspunt is dat we binnen de U16 samen met onze partners zorg willen blijven dragen voor de 24-uurs zorginfrastructuur van Beschermd Wonen. Dit is belangrijk om de cliënten en aanbieders de komende jaren voldoende continuïteit te bieden. In de U16-regio werken we met elkaar aan de realisatie van het advies van Dannenberg en onze Regionale koers. Dat betekent dat steeds meer cliënten zelfstandig in de wijk zullen gaan wonen. Zij zullen vaker gebruikmaken van Beschermd Thuis of zelfstandig wonen met ambulante ondersteuning en minder Beschermd Wonen bovenregionaal of Beschermd Verblijf geïndiceerd krijgen, conform de visie van de U16: zo zelfstandig mogelijk en zo normaal mogelijk. Het sturen op deze beweging vindt plaats binnen de inkoopafspraken die gastheergemeente Utrecht heeft gemaakt met zorgaanbieders, het zogeheten 'vierkant'. Deze beweging is al ingezet en we zullen samen met de aanbieders en lokale gemeenten in gesprek blijven over wat er nodig is om deze beweging voort te zetten. Daarmee dragen we bij aan de verschuiving naar meer ambulante hulpverlening.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

Duo- accounthouders

Voor de aanbieders met het grootste volume is er naast de accounthouder vanuit gastheergemeente Utrecht ook een accounthouder uit één of meer andere subregio's benoemd, zij zitten gezamenlijk aan het stuur. Zij bereiden de accountgesprekken gezamenlijk voor en voeren die ook gezamenlijk. Dit is een mooie stap, tegelijk constateren we dat we er hiermee nog niet zijn. De duo accounthouders ervaren veelal dat zij relatief weinig kunnen toevoegen tijdens de accountgesprekken en zoeken naar meer gesprek over de inhoud.

Verlengingen 25 -26

Voor 2023-2024 was de contractering van BW aanbieders in de jaren daarvoor vormgegeven door Utrecht Stad. Voor de periode 2025 - 2026 hebben accounthouders (bij de grotere aanbieders samen met de duo-accounthouders) in het najaar van 2024 beleid en afspraken vertaald in addenda. Er is daarin een ontwikkelopgave opgenomen waarmee we de ruimte hebben gecreëerd om ook de komende twee jaar al kunnen werken aan verbeteren van de match tussen vraag en aanbod in de zorg.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- Contracten met aanbieders lopen tot en met 2026, met een mogelijkheid van verlenging voor nog twee jaar. Eind 2024/begin 2025 zal bepaald worden of BW opnieuw ingekocht moet worden of dat we ons kunnen beperken tot verlenging van contracten. Daartoe
 - Brengen we in beeld of de aanpassingen die we wensen in te passen zijn in de huidige contracten of nieuwe inkoop nodig is.
 - Indien we besluiten tot nieuwe inkoop per 2027, dan formuleren we de inkoopstrategie en het plan van eisen.
 - Vervolgens voeren we de aanbesteding uit en zorgen we voor goede contractering.

Dit laatste is een hele grote opdracht, waar veel capaciteit mee is gemoeid. We houden hier in de begroting rekening mee.

- We zorgen ervoor dat het beleid en de visie die we hebben ontwikkeld (vooral binnen de pijler zorglandschap, zie hieronder) landt in de contracten en de accountgesprekken met aanbieders. Dit betreft tenminste:
 - spreiding van zorgaanbod
 - invulling van ontbrekend zorgaanbod
 - aanpak van tekorten in het zorgaanbod

Daarnaast zal ook het nog op te stellen hervormingsplan vertaald worden in afspraken en contracten met aanbieders.

- Er is een groep cliënten met een BW indicatie die in MO voorzieningen verblijft en waarvoor zorg en ondersteuning wordt gefinancierd met MO middelen. We brengen in beeld wat voorwaarden en consequenties zijn indien we de hulp en ondersteuning van deze groep voortaan uit BW middelen gaan betalen. Indien eindconclusie is dat dat het meest passend is dan gaan we dit ook effectueren.
- Gezien de nieuwe wetgeving mbt toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid breiden we het bestaande toezicht uit. Op dit moment betreft het alleen nog de PGBs, in de toekomst zal het de gehele zorg omvatten. We organiseren dit toezicht, en we zorgen voor de benodigde wettelijke stukken (aanpassing in WMO verordening en jaarlijks plan en rapportage voor de raad). We organiseren een informatiecampagne richting aanbieders en gemeenten, zodat daar bekend is wat we doen en waarom we dat doen (niet uit wantrouwen maar de invulling van een wettelijke taak, en ter voorkoming van fraude en ondermijning).
- Tot slot willen we de werkwijze voor gezamenlijke sturing zodanig vormgeven dat we daadwerkelijk samen sturen en dat we dat ook als zodanig ervaren. Daarbij leggen we de focus op de inhoud en de dialoog met aanbieders: wat leveren zorgaanbieders daadwerkelijk, wat vinden we daarvan en moeten/willen we hierop bijsturen?

Wat merken inwoners hiervan?

Het aantal buitenregionale, niet- gecontracteerde zorgplaatsen is verminderd en meer inwoners kunnen passend binnen de regio ondersteund worden.

Fraude en ondermijning wordt eerder ontdekt.

Aanbieders gaan van sommige soorten zorg meer leveren en van andere minder, zodat het aanbod beter past bij de vraag.

3.5 Sturen op het zorglandschap

Beoogd resultaat

Mensen met een ernstig psychiatrische aandoening kunnen een zo gewoon mogelijk leven leiden, in de eigen woon- en leefomgeving (thuis) zodat zij mee kunnen doen. Als U16 organiseren we passende zorg en ondersteuning op die plek waar mensen zich het meeste thuis voelen. Dat draagt bij aan hun herstel. Dat betekent dat we zoveel mogelijk uitgaan van lokale ondersteuning in de buurten/ wijken en dorpen in onze regio. En als er meer nodig is organiseren we een beschermende woonomgeving, zo kort als mogelijk maar ook zo lang als nodig. De U16 gaat daartoe gezamenlijk sturing geven op beschikbare en passende 24/7 zorg voor alle inwoners in de gehele regio, waarbij zo lang als nodig gezamenlijk de bestaande infrastructuur en voorzieningen in stand worden gehouden. Ook gaat de U16 inzetten op spreiding van voorzieningen, en als er een nieuwe locatie nodig is, zal in alle 16 gemeenten worden bekeken of en waar dit in de U16 het beste passend is.

Bij aanvang van het Regioplan U16 Beschermd Wonen 2023- 2028 was de doordecentralisatie per 1 januari 2024 beoogd. Deze heeft door de controversieel verklaring van de wetswijziging Woonplaatsbeginsel na de val van het kabinet- Rutte IV geen doorgang gevonden, en momenteel is het de vraag wanneer, en zelfs óf het nog gaat plaatsvinden. Vanwege de zorgcontinuïteit voor deze kwetsbare groep is het de intentie om tot en met 2028 de zorginkoop van 24-uursvoorzieningen binnen de U16 gezamenlijk uit te blijven voeren.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

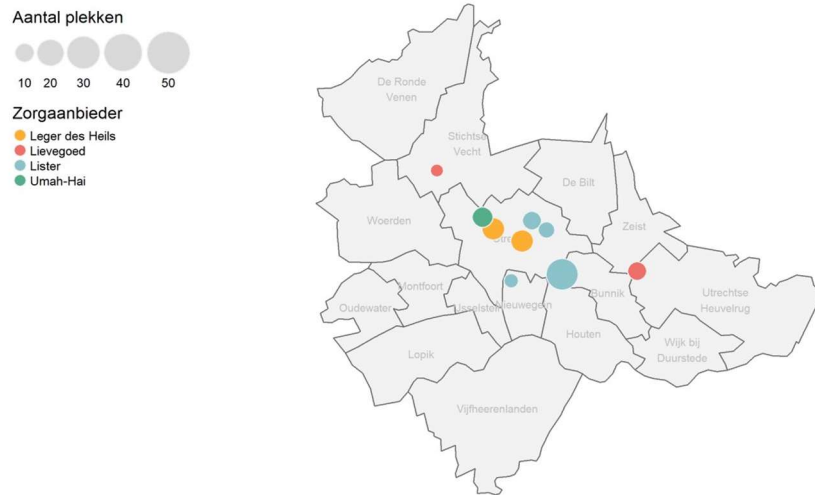
Inzicht in het zorglandschap en spreidingsvisie

In 2023 en 2024 is de nadruk gelegd op het inzichtelijk maken van het Beschermd Wonen voorzieningenniveau in de U16. Er is een overzicht gemaakt van de beschikbare voorzieningen. Deze informatie wordt gebruikt door de lokale toegangen bij indicatiestelling en matching van individuele cliënten met het passende aanbod. In bijlage 6 is dit overzicht te vinden. Verder hebben we scherp gekregen hoe de vraag van U16 inwoners naar Beschermd Wonen zich verhoudt tot het aanbod Beschermd Wonen, wat betreft de hoeveelheid plekken de aansluiting van de voorzieningen op de zorgbehoefte van de inwoners en de spreiding van dat aanbod over de subregio's. Conclusies zijn:

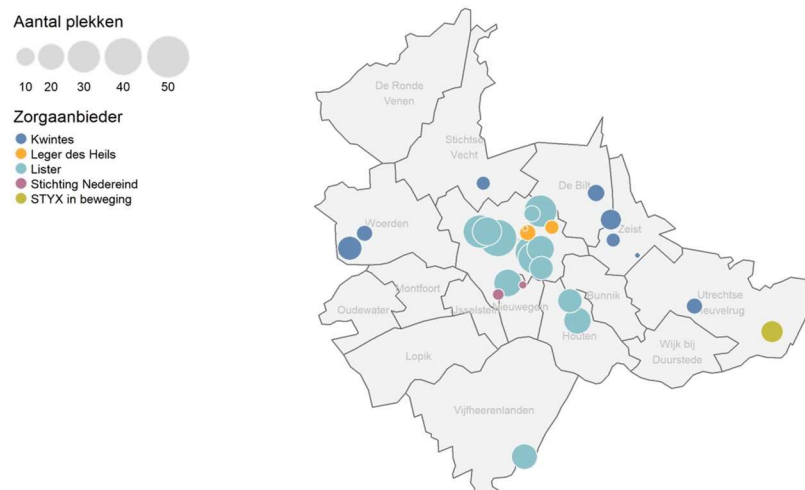
- a. Er is een concentratie van Beschermd Verblijf en Beschermd Wonen Bovenregionaal voorzieningen in Utrecht stad.
- b. Beschermd Thuis blijkt oververtegenwoordigd in de subregio Utrecht en wordt nog niet in evenredige mate in alle 16 gemeenten aangeboden.
- c. Het ontbreekt in de U16 aan specifieke ondersteuning voor ouderkindplekken, safehouses (ondersteuning na verslavingszorg) en woonvormen voor mensen met een complexe zorgvraag, al dan niet gecombineerd met een veiligheidsaspect

Verspreiding van locaties - Beschermd wonen Bovenregionaal

Verspreiding van locaties - Beschermd verblijf

Als vervolg op het inzicht dat er concentratie van voorzieningen in Utrecht is, is er een spreidingvisie ontwikkeld. Aan de hand van de spreidingsvisie vindt in iedere gemeente het gesprek plaats met aanbieders wat er nodig is om overal de gevraagde 24-uurs zorg te leveren. Dit lukt op de meeste plekken maar in sommige kleinere gemeenten stuiten we nog op problemen. De implementatie van de visie wordt vanaf 2025 opgepakt. IN bijlage 6 staat ook een korte samenvatting van de spreidingsvisie.

Verbreding naar LVB 18+

We hebben ons zorglandschap BW verbreed naar de doelgroep LVB 18+. Dit is ingegaan per 1 januari 2024, voor nieuwe cliënten in de U16 als geheel. De uitwerking van dit principe voor bestaande cliënten is ook gedaan. Daarmee is er eenduidigheid over de passende zorg voor deze doelgroep.

Plan van aanpak Ontbrekend Zorgaanbod

In 2024 zijn gesprekken gestart met zorgaanbieders om het ontbrekend zorgaanbod in de U16 te ontwikkelen. Dit is als ontwikkelopgave opgenomen in de afspraken met een aantal zorgaanbieders (ouderkindplekken, Safehouse) per 2025.

Wachttijstbeleid

Er ligt een taak om beleidsinhoudelijke standpunten te bepalen ten aanzien van wachttijden. We hebben een analyse gemaakt van alle cijfers rondom de wachtlijsten en er zijn een aantal sessies geweest waarin de vragen rondom dit onderwerp verkend zijn. Dit wordt vervolgd in 25-26.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- Verdere invulling spreidingsvisie: we verkennen of en welke spreidingspercentages worden gehanteerd om de spreiding vorm te geven en welk tijdpad we hiervoor zullen gaan hanteren. Afhankelijk van het tijdpad en de ambitie, zullen we dit bij besluitvorming hierover ook vertalen naar afspraken met zorgaanbieders die in de contracten worden vastgelegd.
- Als vervolg op de reeds gedane verkenningen gaan we de wachtlijst analyseren en we formuleren een aanpak voor de wachtlijst: we ontwikkelen normen voor wachttijden en beleid voor het beheer van de wachtlijst en de wachttijden. We maken daarbij expliciet welke normen en beleid geldt voor jongeren /jongvolwassenen. Daar vloeit uit voort dat we kunnen bepalen welke zorg structureel onvoldoende beschikbaar is binnen de U16 is (de afgelopen tijd hebben we het ontbrekend aanbod in beeld gebracht; in de komende jaren brengen we in beeld of aanwezig aanbod voldoet aan de omvang van de vraag). Hiermee kunnen we in gesprek met de aanbieders over aanpassingen binnen het aanbod
- We updaten de informatie voor de lokale toegangen over het bestaande zorglandschap
- We onderzoeken in welke mate de verhouding Beschermd Thuis en Beschermd Verblijf passend is bij de ontwikkeling van de vraag en populatie van Beschermd Wonen De uitkomsten van dit onderzoek zullen mede richtinggevend zijn voor verdere vormgeving van het zorglandschap. Dit onderzoek wordt ook betrokken bij het hervormingsplan.

Wat merken inwoners hiervan?

Deze acties leiden tot steeds meer zicht op welke zorgvoorzieningen onze inwoners in de U16 echt nodig hebben, en daarmee uiteindelijk een passend ondersteuningsaanbod voor mensen met Ernstig Psychiatrische Aandoeningen. . Ook betekent het dat steeds meer inwoners in of nabij hun woning de zorg kunnen krijgen die zij nodig hebben.

Deze ontwikkeling van het zorglandschap heeft meer tijd nodig dan twee jaar. In de komende tijd zullen al wordt het zorglandschap al wel dekkender en gespreider..

3.6 Jongeren/ jongvolwassenen

Wij zien dat de jongeren een steeds groter deel van de wachtlijst bij BW innemen, er zijn relatief veel jongvolwassenen binnen de cliëntengroep BW. Er spelen specifieke behoeften bij jongeren, en de overgang 18-/18+ is een bijzonder element: hoe zorgen we er voor dat de jongeren op dat overgangsmoment de goede zorg en begeleiding blijven behouden. Vanuit politiek en bestuur is er bijzondere aandacht voor deze doelgroep. Al met al genoeg reden om speciaal aandacht aan deze groep te besteden.

Ons werkgebied overlapt daarin met het beleidsdomein jeugd. Het jeugddomein is dynamisch, gemeenten hebben de opdracht in GRs te gaan samenwerken, dus gaan daar ook in regionaal verband aan de slag. De afstemming met het jeugddomein is niet structureel ingeregeld.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

Binnen de verschillende pijlers hebben we bijzondere aandacht voor jongeren. In de pijlers hierboven zijn de meeste van deze acties opgenomen in hun actielijst. Dit waren:

- Binnen de basisset maken we inzichtelijk welke voorzieningen specifiek voor jongeren belangrijk zijn en we bewaken dat deze in de afspraken over de minimaal aanwezige voorzieningen worden opgenomen.
- We zorgen voor een informatiepakket voor jeugdzorginstellingen zodat goed op de hoogte zijn en goed op de hoogte blijven van de afspraken rondom uitstroom, zowel bij het management en de uitvoering. We dragen deze informatie regelmatig actief uit.
- We dragen bij aan meer onzelfstandige woningen (met name passend voor jongeren).
- Bij de analyse van de wachtlijsten maken we apart inzichtelijk waar jongeren met name op de wachtlijst staan en welke factoren daarin een rol spelen. In het wachtlijstbeleid geven we specifiek aan wat de normen zijn voor wachtende jongeren.

Binnen ons programma zal een beleidsmedewerker fungeren als aanspreekpunt/aandachtsfunctionaris voor dit thema, zodat we bewaken dat deze groep steeds expliciet in beeld blijft.

- Deze aandachtsfunctionaris gaat in gesprek met het jeugddomein om in beeld te brengen wat we vanuit ons programma verder kunnen bijdragen aan hetgeen in het jeugddomein wordt gedaan en ontwikkeld. In het bijzonder overleggen we welke afspraken rondom 18-/18+ specifiek van belang zijn voor jongeren met psychische problematiek en bekijken we wat we vanuit ons programma eraan bij kunnen dragen dat deze groep optimale begeleiding krijgt.
-

Wat merken jongeren /jongvolwassenen hiervan?

Jongeren met ernstige psychische problematiek hebben toegang tot voor hen passende preventieve voorzieningen in alle gemeenten / regio's
Jongeren die uit jeugdzorginstellingen uitstromen worden op tijd geholpen om de goede stappen zetten zodat ze zo spoedig en soepel mogelijk een eigen woonplek krijgen.
Er zijn meer woonplekken die specifiek voor jongeren geschikt zijn.

4 Monitoren, dialoog en lobby

4.1 Sturen en monitoren

Monitoring is een belangrijke randvoorwaarde voor het kunnen sturen op of realiseren van de gewenste ontwikkeling uit de verschillende pijlers. Door de juiste onderdelen te volgen en de effecten daarvan inzichtelijk te maken kan de U16 onderbouwde beslissingen nemen. We faciliteren monitoring op gewenste ontwikkelingen op verschillende niveau's: van het bestuurlijk overleg tot de lokale teams en de werkgroepen per pijler tot het directeurenoverleg. Hierbij maken we gebruik van verschillende bronnen om een zo goed mogelijk beeld te verkrijgen. Om de beschikbare sturingsinformatie helder en overzichtelijk te maken is er een dashboard en BW monitor ontwikkeld. Daarnaast leveren we aan de meeste regiogemeenten informatie over BW-cliënten uit de eigen herkomstgemeente.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

We hebben een dashboard BW ontwikkeld en deze is toegankelijk gemaakt voor de betrokkenen bij het BW beleidsproces. Hieruit kunnen we cijfers halen over aantallen cliënten naar regio, in- en uitstroom, wachtlijstinformatie (naar oa zorgvorm, leeftijd en herkomstgemeente) en meer. Het BW-dashboard is in het afgelopen jaar consistent, gebruiksvriendelijker en flexibeler gemaakt.

In 2024 is daarnaast de BW-monitor in gebruik genomen. Het eerste doel van de BW-monitor is om de werkgroepen te ondersteunen bij het bereiken van de eigen doelstellingen. Daarnaast wordt de BW-monitor gebruikt voor het DO en RBO en biedt op die manier context bij de belangrijkste ontwikkelingen in het zorglandschap. Uiteindelijk heeft de monitor een signaal functie: trends en bijzondere ontwikkelingen zijn eruit af te lezen en zijn bron voor nieuw beleid waar nodig.

Naast ondersteuning op U16 niveau is gewerkt aan de juiste informatievoorziening voor de lokale teams. De leveringsovereenkomst maakt het mogelijk voor de regiogemeenten om de eigen BW-cliënten te volgen. Daarnaast ontvangen de lokale teams sinds kort wachtlijstinformatie om een beeld te krijgen bij welke aanbieders en zorgvormen de druk het hoogst ligt.

Tot slot dragen we bij aan verschillende landelijke onderzoeken als het gaat om beschermd wonen en dakloosheid. Denk hierbij o.a. aan de CBS-schatting Dakloosheid, de CBS monitor Dakloosheid en de gemeentelijke Monitor Sociaal Domein.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

We kiezen ervoor om te monitoren op de plek waar het nodig is. Hierbij werken meer dan voorheen op basis van normen/kernindicatoren die duidelijk maken of we de gewenste ontwikkeling maken. Per pijler leggen we de volgende prioriteiten.

Zorglandschap

- We brengen de wachtlijst- en tijd zo goed mogelijk in beeld naar verschillende kenmerken als zorgvorm, gevraagde expertise en leeftijd.
- We ondersteunen de spreidingsvisie met gedegen informatie over zorgvraag- en aanbod.
- We werken toe naar het gebruik van normen. Dit is toepasbaar op verschillende aspecten: ambulantisering (Dannenberg-normen), prioritering van de wachtlijst, of de spreiding van zorg over de regio.

Toegang

- Alle regiogemeenten nemen deel aan de leveringsovereenkomst en gebruiken de gegevens om de BW-cliënten uit de eigen regio beter te volgen en, mits van toepassing, te begeleiden.
- We bieden de lokale teams informatie over de wachttijd en aantal wachtenden bij de verschillende aanbieders.

Lokale basisset

- We verbeteren de wijze waarop we informatie verzamelen over in- en uitstroom door te categoriseren naar of deze (on)wenselijk is. Op basis hiervan trekken we lessen voor de inzet op de basisset.

BW-monitor

- We onderzoeken of de BW-monitor kan worden gedigitaliseerd.
- We zoeken naar data om meer te verdiepen op de kwaliteit van zorg, bijvoorbeeld aan de hand van de zelfredzaamheidsmatrix.

4.2 Dialoog: leren, informatie en communicatie

De dialoog is essentieel om de inhoudelijke doelstellingen van het regioplan goed te kunnen bepalen en om ze te bereiken. Ten eerste de dialoog tussen de betrokken gemeenten: wat kunnen we leren van elkaar, hoe houden we elkaar op de hoogte van de ontwikkelingen? Daarnaast is de externe dialoog van belang, met alle stakeholders in ons domein. We hebben dus alle betrokken spelers in de U16 nodig: cliënten, aanbieders, raadsleden, bestuurders, beleidsambtenaren op aanverwante werkvelden, corporaties, provincie, inwoners van onze gemeenten in het algemeen. Het is belangrijk dat we hen goed meenemen in de ontwikkelingen, dat we hun ideeën en ervaring meenemen en benutten, en dat we aansluiten bij hun actuele (informatie)behoefte. We moeten resultaten en mijlpalen zichtbaar maken en goede voorbeelden delen.

Wat is er gedaan en bereikt (2023 - 2024)

We hebben de gemeenteraden meegenomen in de ontwikkelingen door een aantal raadsinformatiebrieven te versturen en een tweetal raadsinformatiebijeenkomsten te beleggen.

In 2023 zijn we begonnen met een nieuwsbrief. Het bleek lastig om deze te vullen met relevante informatie voor de hele brede potentiële doelgroep (van corporatie tot cliënt, van raadslid tot zorgaanbieder). Inspanningen stonden niet in verhouding tot de opbrengst. Deze is stopgezet. Een verkenning per pijler in 2024 heeft opgeleverd dat vanuit de pijler toegang en de pijler wonen behoefte is aan periode updates naar diverse betrokken partijen. Hier moet nog vorm aan worden gegeven.

Een belangrijke doelgroep van dialoog en communicatie rondom het programma MOBW U16 zijn de zorgaanbieders, belangenbehartigers en cliëntvertegenwoordigers. We hebben in 2024 vijf bijeenkomsten georganiseerd waarin deze partijen breed hebben uitgenodigd en de dialoog met hen zijn aangegaan. De daar opgehaalde input is verwerkt in alle beleidsstukken en plannen. Verder zijn conceptdocumenten met aanbieders en cliëntvertegenwoordigers gedeeld en hun input is verwerkt. Binnen het hervormingstraject zijn aanbieders en cliëntvertegenwoordigers

uitgenodigd om aan te sluiten bij de werkgroep. Er heeft zich een groep van 3 aanbieders gemeld. Daarnaast is er contact met aanbieders via de accounthouders in de T gesprekken en met cliëntvertegenwoordigers via het signalenoverleg.

Zoals in hoofdstuk 2 is toegelicht is er rondom de toegang een zorgvuldig en uitgebreid leertraject doorlopen, dat door alle betrokkenen positief wordt beoordeeld. Vanuit deze pijler zijn onder andere drie ontwikkelbijeenvakkomsten georganiseerd waarbij een grote groep deelnemers van diverse origine (ook aanbieders) bij aanwezig waren.

Wat gaan we doen (2025 - 2026)

- We hebben per pijler is in beeld gebracht welke communicatiebehoefte er ligt. Vanuit de toegang en vanuit de pijler wonen is er behoefte geuit aan een informatiebericht naar externe partijen. We gaan een communicatieplan opstellen en daarin analyseren of een dergelijk bericht inderdaad het beste middel is voor het gewenste doel ;zo ja dan gaan we deze maken en verspreiden.
- We willen meer en vooral structurele zicht op de ervaring, ideeën en wensen van zorgaanbieders en van cliënten, en deze meer benutten als input en om het beleid aan te scherpen. Dat is tot nu toe ad hoc ingericht via de bijeenkomsten deze partijen voor zijn uitgenodigd. Deze bijeenkomsten zijn niet altijd voor iedereen interessant, en de input van specifiek cliënten of vertegenwoordigers komt niet altijd voldoende tot zijn recht. Bovendien willen we het ad hoc karakter achter ons laten. We hebben hier in 2024 vaker over gesproken maar hier is nog onvoldoende actie op gezet. We gaan hier daarom vaart mee maken. We zullen in 2024 nog de stappen op een rijtje zetten die nodig zijn om cliëntparticipatie goed in te richten; waarbij we deze stappen uiterlijk het eerste kwartaal van 2025 gaan zetten. We doen dit allemaal in overleg met cliëntenraden en – vertegenwoordigers en met zorgaanbieders afspraken over de inrichting van een structurele dialoog.
- We organiseren jaarlijks een U16 raadsinformatiebijeenkomst om alle raden zo veel mogelijk aangehaakt te houden bij de ontwikkelingen en tijdig de wensen en ideeën vanuit die kant mee te kunnen nemen.
- We willen het ‘leren van elkaar’ tussen regio’s versterken. Bij de toegang is dit goed gelukt, maar op andere onderwerpen kan dit versterkt worden. Daarom zijn we de basisset eind 2024 gestart met interne leerbijeenkomsten die in 2025 voortgezet zullen worden. De focus hierbij ligt zowel op de successen als de uitdagingen die gemeenten hierin ondervinden.

4.3 Lobby

De doordecentralisatie Beschermd Wonen is meerdere malen uitgesteld en op moment van schrijven van dit UP is niet bekend wanneer deze dan wel zal plaatsvinden, en langzamerhand zijn er ook geluiden dat deze misschien helemaal niet meer gaat komen. In U16 hebben we afgesproken om elkaar te blijven vasthouden en door te gaan met de regionale samenwerking. Utrecht heeft als G4-gemeente en (nog steeds) centrumgemeente, maar ook in haar positie als gastheergemeente, de taak om richting Den Haag te laten zien waar we staan en wat we nodig hebben als U16. Dit doen we

door in verschillende landelijke bestuurlijke en ambtelijke werkgroepen deel te nemen. En ons geluid te laten horen.

We willen een gezamenlijke lobby agenda op te stellen, vanuit de gedachte dat de lobby vanuit de U16 (nog) sterker staat dan de lobby vanuit Utrecht alleen. En dat ook naast de tafels waar Utrecht aan deelneemt ook de ingangen van de andere 15 gemeenten benut kunnen worden.

Dat betekent dat binnen de U16 samenwerking wordt periodiek opgehaald op welke onderwerpen en met welke insteek de lobby gericht moet zijn; omgekeerd wordt vanuit de lobby periodiek teruggekoppeld aan de U16 over relevante ontwikkelingen en de gevoerde discussies in landelijke bestuurlijke en ambtelijke werkgroepen.

- We maken gezamenlijk een lobby agenda.

5 Begroting MOBW U16 2025 - 2026

5.1 Financiële samenwerking

Sinds 2023 worden er middelen uitgekeerd door Utrecht aan de andere gemeenten ten behoeve van de versteviging van de lokale basis. We zijn bezig met de goede inrichting van het financiële proces en de samenwerkingsafspraken daaromtrent.

Het blijkt dat de formele grondslag voor de overheveling van deze middelen ontbreekt: de huidige samenwerkingsovereenkomst gaat nog uit van doordecentralisatie en de afspraken over financiële samenwerking komen daarmee niet overeen met de werkelijkheid.

- We passen de huidige samenwerkingsovereenkomst aan opdat de benodigde formele grondslag aanwezig is.

Dit proces is opgestart maar zal niet voor 2025 afgerond zijn. Om voor 2025 toch een voldoende grondslag te hebben voor de overdracht van deze middelen is in bijlage 1 bij deze begroting een overzicht gegeven over de middelen voor de lokale basis per gemeente voor 2025.

Gemeenten worstelen met de inzet van middelen voor de lokale basis omdat het bedrag niet gegarandeerd is per jaar. Dat maakt dat er risico's kleven aan structurele verplichtingen. Het lukt daarmee nog niet altijd om de middelen in het betreffende jaar te besteden. Bij sommige gemeenten gaat het op in de algemene middelen, anderen oormerken het geld voor MOBW; maar geormerkt geld is geen garantie, een lokale raad kan daar altijd op inbreken.

We gaan in de komende periode daarom inzetten op meer zekerheid bij gemeenten individueel en bij de U16 als geheel over de middelen die beschikbaar zijn voor activiteiten in en inzet voor de lokale basis. Dat betekent de volgende acties en doelen:

- Vanaf 2025 zorgt gastheergemeente Utrecht voor overboeking van de lokale middelen van Utrecht naar de andere gemeenten uiterlijk 31 januari 2025.
- Gastheergemeente Utrecht biedt vanaf 2025 comfort aan alle gemeenten door jaarlijks aansluitend op de eerste tertaalgesprekken met de aanbieders een doorkijk naar de verwachte begroting voor het jaar erna. Dit is principe een extrapolatie van de bekende inzet en kan daarmee helaas geen garanties bieden, het is slechts een hulpmiddel. Als er vanuit het coördinatieteam bijzondere ontwikkelingen worden voorzien worden die verwerkt en apart vermeld; en dan nog zijn er geen garanties omdat er altijd bijzondere kosten kunnen ontstaan en beleidsbeslissingen invloed hebben op de begroting van het jaar erna.
- We richten het budget zodanig in dat het lokaal maatwerk geen 'restpost' meer is maar een gegarandeerd bedrag. Hiermee ondersteunen we de beweging naar preventie en normalisering. Dit doen we door met elkaar te onderzoeken welke voorzieningen in de basisset ieder geval in iedere gemeente aanwezig moeten zijn en welke kosten daarmee gemoeid zijn. De kosten van dit bedrag garanderen we in de begroting. We verwachten dit vanaf 2026 te kunnen doen. We onderzoeken of we een risicoreserve kunnen creëren.

- We maken een afwegingskader voor de besteding van de buffer. Het opvangen van dalingen in het budget lokaal maatwerk / kunnen continueren van structurele verplichtingen zal daar onderdeel van zijn.

5.2 Samenhang met andere financiële stromen

De besteding van middelen voor Beschermd Wonen, in het bijzonder van middelen voor de basisset (inclusief woonprojecten) betreft voorzieningen die van vergelijkbare aard zijn met de voorzieningen die uit IZA, GALA of actieplan dakloosheid worden betaald. We gaan deze bestedingen op elkaar afstemmen. Omdat we dan naar 16 gemeenten moeten kijken is dit nog geen eenvoudige klus, dus we gaan ook kijken hoe we het behapbaar kunnen houden.

- We brengen in kaart waaraan middelen uit IZA, GALA en actieplan dakloosheid worden besteed en liggen deze naast de bestedingen vanuit BW. We komen met een gezamenlijk advies over de integrale afstemming.

5.3 Begroting 2025-2026

Definitief 2025 – voorlopig 2026

Hieronder presenteren we de begroting van het programma MOBW U16 voor 2025 en 2026. Voor 2025 is dit de definitieve begroting. Voor 2026 is het een indicatieve begroting. Gezien het vragen die er nog zijn over de zorgkosten (zie ook hieronder), gezien het lopende hervormingstraject, gezien de inventarisatie van de basisset die we gaan doen en gezien de afstemming met andere programma's is het denkbaar dat er voor 2026 nog significante wijzingen optreden.

Concept Werkbegroting 2025 en 2026	Vastgestelde begroting 2024	Concept 2025	Concept 2026
Totaal Rijksbijdrage	€ 94.733.000	€ 100.576.000	€ 100.854.000
Ruimte uit werkbegroting 2024		€ 7.157.000	€ –
Aanname indexatie 2025		€ 2.907.000	€ 2.907.000
Totale baten	€ 94.733.000	€ 110.640.000	€ 103.761.000
BW zorgkosten totaal	€ 71.542.000	€ 72.761.000	€ 71.261.000
Buffer (gebaseerd op 3% van de zorgkosten)		€ 2.183.000	€ 2.243.000
Uitvoeringskosten totaal	€ 4.907.000	€ 5.544.000	€ 5.539.000
Regionale basis	€ 1.969.000	€ 6.820.000	€ 5.094.000
Lokale basis	€ 17.667.000	€ 24.638.000	€ 20.995.000
Ontwikkelbudget U16	€ 257.000	€ 215.000	€ 150.000
Eigen bijdrage	€ -1.609.000	€ -1.521.000	€ -1.521.000
Totale kosten	€ 94.733.000	€ 110.640.000	€ 103.761.000

Baten

Rijksbijdrage

Het bedrag van de Rijksbijdrage is gebaseerd op de septembercircularisatie 2024. We doen voor 2025 en 2026 een aanname voor de indexatie; we gebruiken hiervoor het percentage indexatie dat door de Utrechtse raad voor zorgkosten is gehanteerd, te weten 2,89% (voor alle zorguitgaven hetzelfde). Dit

lijkt wellicht laag maar in voorgaand jaar was de indexatie te hoog ingesteld en dat wordt hiermee rechtgetrokken.

Ruimte uit werkbegroting voorgaand jaar

Deze post is opgebouwd uit een aantal componenten.

- In de meicirculaire 2024 is de indexatie voor 2024 toegevoegd aan het budget. Dit bedrag is niet nodig voor de dekking van de kosten in 2024. Conform de afspraken blijft ruimte binnen de werkbegroting in een lopend jaar beschikbaar voor de begroting van het volgend jaar.
- Onderbesteding op de buffer 2024, de ontwikkelkosten 2024 en de uitvoeringskosten van de gastheergemeente

De post “ruimte uit werkbegroting voorgaand jaar” is in 2025 erg hoog. In 2024 hebben we bij de meicirculaire de indexatie voor 2024 ontvangen. Omdat met deze budgetophoging nog geen rekening was gehouden, zetten we die in 2024 niet in en komt dit ten gunste van de werkbegroting 2025. Vanaf 2025 houden we in de werkbegroting rekening met een bedrag voor indexatie gedurende het jaar, waardoor er geen (of kleinere) incidentele voordelen ontstaan.

Zorgkosten

BW zorgkosten totaal	Actuele begroting 2024	Conceptbegroting 2025	Conceptbegroting 2026
Beschermd wonen (lump sum)	€ 7.181.000	€ 5.961.000	€ 5.961.000
Beschermd verblijf (lump sum)	€ 34.537.000	€ 35.931.000	€ 35.931.000
Beschermd thuis (lump sum)	€ 24.981.000	€ 25.959.000	€ 25.959.000
Mensen met BW-indicatie in andere zorg	€ -		€ 2.100.000
Overgang LVB 18+		€ 100.000	€ -
Zorg in natura pxq	€ 2.989.000	€ 2.650.000	€ 2.650.000
Pgb BW	€ 1.854.000	2.160.000	€ 2.160.000
Stelpost taakstelling BW			€ -3.500.000
Totaal zorgkosten	€ 71.542.000	€ 72.761.000	€ 71.261.000

De belangrijkste wijzigingen in 2025 en 2026 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2024 zijn:

- Op de budgetten is een indexatie toegepast van 2,89%, dit is het percentage dat in de gemeente Utrecht voor alle zorginkoop gehanteerd wordt
- Hervormingen: in 2024 is besloten dat er een taakstelling komt op de kosten Beschermd wonen van ca. €1,7 miljoen in 2025, € 3,5 miljoen in 2026 en € 4,1 structureel vanaf 2026. De besparing moet terugvallen in de middelen ten behoeve van versterking van basisset (preventie). Voor 2025 is afgesproken de taakstelling in te vullen met de middelen vanuit de indexatie 2024 en niet door een verlaging van de zorgkosten; en om inhoudelijk verantwoorde hervormingen uit te werken. Er is een werkgroep Hervormingen hiermee aan de slag gegaan. In de kosten 2026 is de taakstelling als stelpost verwerkt op de zorgkosten. Hierbij houden we een flinke slag om de arm. Het is goed denkbaar dat de hervormingen een aantal veranderingen in de zorgkosten gaat veroorzaken, we kunnen nog niet voorzien hoeveel dit zal worden.
- Een voorbeeld van het laatste is dat we gaan onderzoeken of cliënten met een BW indicatie maar die zorg ontvangen die met andere middelen is gefinancierd ook kunnen gaan financieren vanuit ons budget (zie acties werkgroep aanbieders). Als dat inderdaad passend blijkt (en dat ligt vooralsnog in de lijn der verwachting) dan betekent dit naar verwachting

een extra kostenpost van 2,1 miljoen euro. Omdat we het nog moeten onderzoeken is er nog geen zekerheid over deze kostenpost, maar omdat op dit moment het waarschijnlijk lijkt dat we deze stap maken begroten we het voorlopig mee voor 2026.

- In de definitieve afspraken met het Leger des Heils is binnen het budget een andere verdeling van de plekken BW/BV/BT opgenomen die beter aansluit bij de werkelijke invulling. Hierdoor is het aantal plekken BW lager geworden en zijn er plekken toegevoegd aan BV en met name BT.
- Living lab loopt af. Een deel van de groep die nu via deze aanpak wordt geholpen zal na afloop van Living Lab weer binnen BW opgevangen worden (vooral BT). We gaan in 2025 onderzoeken om welke groep dit gaat, wat zij nodig hebben en welke zorgkosten dit met zich mee gaat brengen. In 2025 zal duidelijk worden wat dat betekent voor de begroting van 2026.
- We hevelen de financiering van buiten regionale plaatsingen (deels) over van pxq financiering naar Beschermd Wonen en Beschermd Verblijf. Dit betreft alleen een verschuiving tussen posten, geen toe- of afname in de zorgkosten.
- In 2025 is nog een bedrag opgenomen voor de cliënten LVB 18+ die zorg krijgen van niet voor BW gecontracteerde partijen.

Buffer

In de conceptbegroting is weer een buffer van 3% opgenomen. De 3% is berekend op de totale zorgkosten. De buffer kan ingezet worden voor onvoorziene kosten binnen de gehele werkbegroting van BW. Het ziet er wellicht vreemd uit dat de zorgkosten in 2026 lager zijn en de buffer hoger; dit is het gevolg van dat we rekenen met 3% over de zorgkosten in 2026 zónder de taakstelling.

Basisset

De basisset wordt gefinancierd vanuit twee begrotingsposten:

- a) begrotingspost *regionale* basis.
- b) begrotingspost *lokale* basis

Ad a) regionale basis

In de begrotingspost regionale basis staan de middelen die nodig zijn voor de activiteiten uit de basisset die we regionaal aansturen en organiseren; en dus ook regionaal financieren.

Het criterium om het regionaal op te pakken is dat we een activiteit / dienst in meerdere subregio's uitvoeren en dat gezamenlijkheid meerwaarde heeft (in de aansturing, kwaliteit, kosten, eenduidigheid etc). Dit wordt in 2025 uitgewerkt door de werkgroep basisset. Ook zou vanuit het hervormingsplan kunnen volgen dat we meer voorzieningen in de basisset regionaal gaan oppakken.

In de begrotingspost regionale basis staat in 2025 al meer activiteiten / diensten dan in 2024, omdat we van een aantal diensten al hebben besloten dat we die regionaal willen aanvliegen. We verwachten dat dit in 2026 weer wat hoger uit zal vallen: er vindt een verschuiving plaats van lokale basis naar regionale basis. Dit betekent niet dat er minder voorzieningen in de basisset in gemeenten zullen zijn; het betekent dat een deel van de lokale voorzieningen vanaf 2026 worden gefinancierd uit de post 'regionale basis' dus deze kosten hoeven de individuele gemeenten dan niet

meer zelf te dragen. Uiteindelijk betekent dit dus géén vermindering van inzet in de basisset als geheel.

In 2025 voorzien we de volgende uitgaven /voorzieningen in de regionale basis:

Product / Dienst	2025		2026	
Herstelacademie regionaal (ENIK)	€	3.500.000	€	3.500.000
Pit Stops	€	453.000	€	453.000
Beter Wonen: verdeling contingent en bijbehorende informatie en beleidsvorming	€	63.000	€	63.000
Kosten inzet H4H voor de U16, inclusief kosten voor aanjagen van de plaatsing van langwachtenden	€	244.000	€	244.000
Budget voor 3 pilots voor het creëren van onzelfstandige woningen	€	300.000	€	154.000
Prikkelarm wonen	€	1.700.000	€	–
Leertraject voor lokale toegangen mbt ernstig psychische aandoeningen	€	–	€	120.000
Structureel betrekken van cliënten / belangenbehartigers bij beleidsvorming	€	160.000	€	160.000
Living Lab	€	400.000	€	400.000
Totaal	€	6.820.000	€	5.094.000

Hieronder volgt een toelichting per post

- Enik is een dienst waarbinnen ervaringsdeskundigen hulp en ondersteuning bieden aan inwoners met psychische problematiek die is gericht op herstel. Deze dienst wordt door Lister geleverd en maakte in 2023 en 2024 al onderdeel uit van het contract. Lister is begonnen met het opzetten van afdelingen in Utrecht Stad en Lekstroom, en gaat uitbreiden naar West en ZOU. De verwachting is dat zij in 2025 nog in een groeimodel zitten en daarmee dan minder middelen nodig hebben dan in 2026.
- Pit Stops zijn lokale, tijdelijke woonvoorzieningen voor passende zorg en ondersteuning dichtbij huis voor inwoners die dreigen dakloos te worden. De bestaande voorzieningen worden voortgezet en we voorzien een extra locatie elders in de regio. Kosten zijn gebaseerd op geïndexeerde kosten van de bestaande plekken plus 6 extra plekken á 20.000 euro per plek.
- Beter Wonen verdeelt het contingent woningen voor MOBW onder zorgaanbieders, en in het verlengde daarvan draagt zij bij aan informatie en beleidsvorming over wonen en zorg. Zij wordt al langer vanuit ons budget gefinancierd opdat zij voldoende mankracht hebben deze rol inte vullen. Voorheen betrof dit een bijdrage voor de loonkosten van een projectleider; voor 2025 en 2026 wordt deze financiering geladen met concrete resultaatsafspraken.
- H4H zorgt voor matching beschikbare woningen uit het contingent en uitstromende cliënten. Indien cliënten langer dan een half jaar op de wachtlijst staan, gaan in 2024 ‘aanjagers’ per regio aan de slag met de vraag waarom uitstroom hapert en wat er gedaan kan worden om dit vlot te trekken. Het is efficiënter als dit aanjagen vanuit 1 plek wordt gedaan, en vanaf 2025 financieren we H4H hiervoor voor een halve fte dwz 70.000 euro. Verder blijkt dat Utrecht Stad al jaren diensten van H4H voor de gehele regio financiert uit haar lokale budget. Het regionale deel hevelen we over naar de regionale basis. Dit betreft 172.000 euro.
- Vanuit de pijler wonen gaan we investeren op het creëren van onzelfstandige woonplekken, in maximaal 3 pilots. We schatten in dat we per pilot eenmalig gemiddeld 50.000 euro kwijt

om capaciteit in te zetten om dit voor elkaar te krijgen en jaarlijks 50.000 voor de extra kosten rondom sociaal beheer / woonbegeleiding en leefbaarheid.

- Er loopt een zoektocht naar woonplekken waar cliënten kunnen verblijven die niet gedijen in een reguliere woning in een reguliere woonomgeving. We zoeken zowel naar nieuwe locaties als dat er bestaande locaties aangepast of verhuist moeten worden. Deze ontwikkelingen gaan gepaard met kosten die met de reguliere zorgbudgetten niet tot een sluitende business case komen. We reserveren 1,7 miljoen voor in principe 30 woonplekken voor deze doelgroep, waarbij deze middelen bedoeld zijn om de business case sluitend te krijgen. Dit zijn eenmalige kosten. We weten nog niet precies in welk jaar deze kosten zich manifesteren. We nemen daarom het gehele bedrag op voor 2025, mocht het later worden dan schuiven we de middelen die niet zijn besteed door naar volgende jaar/jaren.
- We willen de kennis bij de lokale toegang vergroten als het gaat om ernstige psychiatrische aandoeningen en welke zorg en hulp daar goed bij past. We willen daarom een leertraject uitrollen over de hele U16 / de relevante toegangsmedewerkers.
- Cliëntparticipatie is onontbeerlijk als we echt de goede dingen willen doen. Clientparticipatie is nog niet zo goed ingericht als we vinden dat zou moeten: we willen naar een structurele samenwerking waarbij alle regio's goed vertegenwoordigd zijn. We gaan hierop investeren voor de hele U16.
- Binnen Living Lab bestonden een aantal projecten die zich richten op de hele U16 en minstens zoveel gericht is op cliënten rondom BW als MO. Dit betreffen kosten voor de periode 2025 en 2026, dus incidenteel in twee jaar.

Ad b: Lokale basis

Zoals gezegd: de basisset valt uiteen in een begrotingspost lokale basis en een begrotingspost regionale basis. De regionale basis is hierboven toegelicht. De lokale basis omvat voorzieningen die iedere gemeente voor zich organiseert en financiert.

De post lokale basis is op het moment dat deze begroting wordt gemaakt nog de “sluitpost” van de werkbegroting. De baten die niet nodig zijn voor de dekking van de overige begrotingsposten vormen de post lokaal maatwerk. Dit betekent ook dat deze post kan fluctueren over de jaren heen. De werkgroep basisset werkt in 2025 uit welke voorzieningen we met elkaar benoemen als voorzieningen die overal in ieder geval moeten zijn. Een deel daarvan wordt gefinancierd uit de post regionale basis, de rest uit de post lokale basis. De financiering voor de voorzieningen waarvan we vinden dat die er in ieder geval moeten zijn willen we 2026 garanderen. Daarmee geven we invulling aan de gedachte dat de beweging naar voren geen sluitpost moet zijn. Daarnaast hebben we in paragraaf 6.1 aangegeven welke andere stappen we zetten om gemeenten meer zekerheid te geven.

Dat betekent dat de post regionale basis zal groeien en de post lokale basis afneemt. Dat betekent zeker niet dat er minder (middelen voor) voorzieningen lokaal zullen zijn. Immers de activiteiten die we vanuit de regionale basis financieren worden overgenomen van de lokale basis, deze activiteiten blijven bestaan en lokale gemeenten kunnen hun lokale basismiddelen inzetten voor andere voorzieningen.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten kunnen we indelen in drie categorieën:

- a. Lokale toegang
- b. Gastheergemeente Utrecht
- c. Beleidscapaciteit ZOU, West en Lekstroom

Ad a Lokale toegang

In de lokale toegang worden waarschijnlijk meer aanvragen ‘afgevangen’ dan de 25% waarmee werd gerekend; hetgeen betekent dat er meer aanvragen worden onderzocht dan waar mee werd gerekend, dus dat de uitvoeringskosten hoger liggen dan geraamd in 2024. Hierover zijn de goede gegevens echter nog niet beschikbaar. Dat betekent dat we op dit moment rekenen met hetzelfde uitgangspunt als voorheen (plus indexering). Zodra we in 2025 de juiste cijfers beschikbaar hebben passen we het budget voor 2026 aan. Dit levert het volgende beeld op:

Verwachte instroom van nieuwe cliënten Beschermd Wonen per WMO regio.

Aantal nieuwe cliënten	Zuid Oost	Utrecht West	Lekstroom	Utrecht
Instroom	94	60	116	439
Niet gehonoreerde aanvragen 25%	31	20	39	146
Totaal nieuw te onderzoeken cliënt	125	80	155	585

Op basis van de bandbreedte van het verwachte aantal nieuwe cliënten (tabel 3) zijn de benodigde formatie en de loonkosten doorgerekend. Daarbij is de inschatting dat de duur van het onderzoekstraject per client 20 uur is, inclusief verwerkingstijd, registratie van gegevens etc.

Hieraan moeten we de kosten van de lokale toegang voor Utrecht Stad toevoegen. Utrecht is later begonnen met de inzet van de lokale toegang voor BW en heeft daarom nog geen vergoeding gekregen voor de kosten daarvan. In 2024 bedroegen 205.000 euro, die zijn door Utrecht uit de lokale basismiddelen betaald. Vanaf 2025 zal de toegang in Utrecht wel volledig meedraaien en dan ook vergoeding voor deze kosten uit het budget BW ontvangen. We passen dezelfde rekenregel toe op deze toegang en dan komen we uit op een bedrag van € 970.000 inclusief overhead. Dit voegen we toe aan de uitvoeringskosten voor de lokale toegangen.

Tot slot is er het voornemen om in 2025 te gaan experimenteren met de uitvoering van herindicaties door de lokale toegang. Dit behoeft allereerst een goed plan: hoe veromvattend willen we dit aanvliegen, voor welke cliënten, is er een relatie met het hervormingstraject, wat betekent het voor cliënten en aanbieders. We willen het dan ook zeker niet meteen overal invoeren maar de herindicatie door de lokale toegang uitproberen in iedere regio. Daarmee willen we ervaring opdoen met hoe dit werkt en wat de voor- en nadelen in de praktijk zijn. Om planvorming en experiment mogelijk te maken hogen we het budget met 10% op. Dit betreft in totaal € 157.000,-; dit is voor het hele traject beschikbaar dus niet op voorhand verdeeld per regio. Oftewel: mocht in de ene regio meer herindicaties gedaan worden dan in een andere dan kunnen middelen op die manier worden verdeeld. Mocht het in 2025 succesvol blijken dan is het denkbaar dat in 2026 het budget voor uitvoeringskosten in de toegang verder opgehoogd moet worden, maar omdat dat nu nog niet bekend is hebben we voor 2026 op dit moment hetzelfde begroot als in 2025.

Gezamenlijke uitvoeringskosten voor de toegang van de drie WMO regio's Lekstroom, ZOU en West tesamen plus de kosten van Utrecht apart.

Uitvoeringskosten toegang	Totaal	Utrecht
Nieuw te onderzoeken cliënten	360	585
Duur onderzoeken * 20 uur	7.200	11.707
Fte o.b.v. 1.350 uur	5,33	8,67
Loonkosten	€ 470.000	€ 756.000
Ruimte voor uitbreiding	€ 60.000	€ 97.000
Overhead 28,3%	€ 133.000	€ 214.000
Bandbreedte loonkosten incl. overhead	€ 663.000	€ 1.067.000

Ad b. Gastheergemeente

Het bedrag voor de uitvoeringskosten voor Utrecht als gastheergemeente is gebaseerd op de gerealiseerde kosten in 2024 te weten € 2,7 miljoen⁷. Dat wordt allereerst geïndexeerd met 5,6%. Daarnaast voorzien we in 2025 en 2026 de volgende kosten bij de gastheergemeente die in 2024 nog niet speelden:

- Communicatie: 5 uur per week ondersteuning en advies. Extra kosten zijn € 26.000,-.
- Doorontwikkeling toezicht (als gevolg van nieuwe wetgeving): extra kosten zijn € 51.000 in 2025 en € 112.000 in 2026. Deze bedragen zijn berekend op basis van de extra investeringen die moeten worden gedaan om het toezicht op de zorg in het algemeen conform de nieuwe wetgeving te organiseren; en daarvan het aandeel voor BW te bepalen aan de hand van het aandeel dat de kosten van BW zijn in de gehele zorgkosten (28,8%).
- Aanbesteding: er moet nog een besluit worden genomen of BW per 2027 opnieuw wordt aanbesteed of dat we alleen de contracten verlengen. Indien we gaan aanbesteden dan zal er veel energie gestoken moeten worden in het aanbestedingsproces, dit kan niet met de bestaande beleids capaciteit. We weten dat er veel inzet en kosten gemoeid zijn met aanbestedingsprocessen. Deze kosten, als deze zich gaan voordoen, financieren we uit de buffer.
- Extra inzet op realisatie van prikkelarme locaties: € 81.000,-. Daarnaast loopt er een gesprek met het zorgkantoor om dit in cocreatie te doen.

De lokale teams worden in hun werkzaamheden ondersteund door het Regionale Team. Het is denkbaar dat in de loop der tijd de lokale teams zo ver zijn gevorderd dat zij minder ondersteuning nodig hebben en daarmee minder inzet nodig is. Dat zal tzt duidelijk worden en dat betekent dat de middelen voor de gastheergemeente dan verminderd kunnen worden. Aangezien er nog een duidelijke ontwikkelagenda voor de lokale toegang staat gaan we op dit moment nog niet uit van afschaling van de inzet van het RT in 2025. In 2025 zal duidelijk worden hoe dit er in 2026 uit zal moeten zien.

De kosten gastheergemeente komen voor 2025 daarmee in totaal op € 2.994.000

Ad c: beleids capaciteit ZOU, West en Lekstroom

⁷ In de berekening van de uitvoeringskosten van de gastheergemeente is een fout ontdekt, waardoor de kosten te hoog waren opgenomen. Dit wordt nog nader onderzocht. In de werkbegroting is het gecorrigeerde bedrag opgenomen, mogelijk moet dit naar aanleiding van het onderzoek nog worden bijgesteld.

De extra inzet vanuit beleid die nodig is past niet binnen de bestaande lokale beleids capaciteit en is daarom in 2024 al met 2 fte (per subregio) vanuit het budget BW aangevuld. We zullen dit voortzetten in 2025 en 2026. De loonkosten daarvan in 2025 zijn inclusief indexatie € 609.000.

<i>Uitvoeringskosten regio's 2025-2026</i>	Zuid Oost	West	Lekstroom	Totaal regio's
Capaciteit voor beleid, accounthouderschap etc. structureel 6 fte	€ 203.000	€ 203.000	€ 203.000	€ 609.000
Overheadkosten	€ 57.000	€ 57.000	€ 57.000	€ 171.000

Afhankelijk van het besluit rondom aanbesteding zal mogelijk in de subregio's extra inzet nodig zijn voor de processen hieromtrent. Ook die zullen we dan uit de buffer betalen.

In 2025 wordt een hervormingsplan opgeleverd. Hoe fundamenteeler de hervormingen zijn, hoe meer tijd het meestal kost om deze ook te implementeren. Bij de keuzes die worden gemaakt moeten we de vraag meenemen welke uitvoeringskosten dit met zich mee gaat brengen. Indien er wordt gekozen voor een ambitieus hervormingsplan voorzien we dat in 2025 en 2026 de kosten voor beleids capaciteit hoger zullen zijn.

De totale uitvoeringskosten komen hiermee uit op € 5.544.000 in 2025 (inclusief indexatie).

Ontwikkelbudget U16

Het ontwikkelbudget U16 omvat de kosten die worden gemaakt voor de ontwikkeling van en dialoog over beleid, waarbij ook de onderzoeken, leertrajecten en evaluaties die we doen of laten doen. Een deel van de inzet hiervoor is onderdeel van de reguliere beleids capaciteit. We voorzien voor 2025 – 2026 de volgende extra kosten vanwege onderzoek dat door externe bureaus wordt gedaan:

onderzoek onder cliënten, aanbieders en toegang over succesvolle/wenselijke elementen van de basisset	65.000
Onderzoek naar de grens van ambulantisering	65.000

Verder is er momenteel externe begeleiding ingezet in de ontwikkelingen rondom de toegang. Voorzien is dat de RT deze taak grotendeels gaat overnemen. Voor de organisatie van leerbijeenkomsten en bijzondere vraagstukken voorzien we wel nog extra kosten op hierop extra externe capaciteit of deskundigheid in te kunnen zetten. De totale kosten begroten we op 30.000 per jaar.

Voor overige kosten (logistiek, advies, teambuilding, leerbijeenkomsten, werksessies met externen etc) nemen we nog eens 50.000 euro op.

Het totale ontwikkelbudget bedraagt daarmee € 215.000,- in 2025. Er zijn nog geen onderzoeken voorzien voor 2026. Omdat goed mogelijk is dat dat toch nodig blijkt te zijn nemen we de helft van het onderzoeksbudget van 2025 op en zijn kosten daar dus 150.000,-

Eigen bijdrage

Voor de eigen bijdrage gaan we uit van de actuele prognose voor 2024 + loon- en prijsindexatie van 2,89%. Hiermee komt de eigen bijdrage voor 2025 op € 1.521.000

6. Planning, organisatie en inrichting

6.1 Mijlpalenplanning

De ambities en voornemens zoals hierboven besproken gaan we we vertaald in een concrete planning voor in eerste instantie 2025. Wat pakken we wanneer op? Dit zal leiden tot een mijlpalenplanning voor 2025. Deze wordt opgesteld nadat dit UP is goedgekeurd en hieraan toegevoegd.

De acties voor / inzet naar aanleiding van de beleidsnota voorkomen dakloosheid worden geïntegreerd in deze planning.

Eind 2025 maken we een mijlpalenplanning voor 2026.

6.2 Regionale samenwerking

De U16 heeft de afgelopen jaren grote stappen gemaakt in de regionale samenwerking. De U16 is daarin één van de koplopers in Nederland. We volgen het uitgangspunt 'als het goed gaat met de burens, gaat het goed met ons': we zijn afhankelijk van elkaar in het streven om onze inwoners met een psychische kwetsbaarheid zo goed mogelijk in staat te stellen om een zo normaal mogelijk leven te leiden.

Om de gemeentelijke samenwerking in de U16 gestalte te geven is een beleidsvormende structuur ingericht. Voorheen werden deze gedragen door (tijdelijke) projectleiders, sinds begin 2024 is gestart met een samenwerkingsverband van medewerkers die dit werk als onderdeel van hun reguliere werkzaamheden doen. De regionale samenwerking is daarmee van tijdelijke projectorganisatie doorontwikkeld tot een structureel ambtelijk en bestuurlijk samenwerkingsverband. Besluitvorming in de U16 vindt plaats op basis van consent.

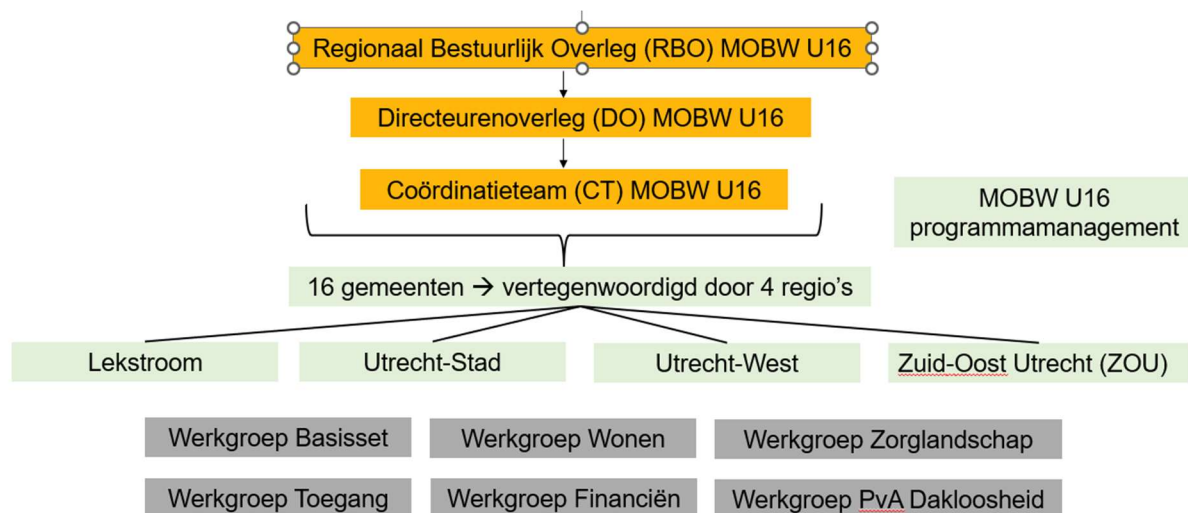
De organisatie is getrapt ingericht. We werken vanuit vier subregio's, te weten: Utrecht-Stad, Zuid Oost Utrecht (ZOU), Lekstroom en Utrecht West. Iedere subregio zendt een of meerdere vertegenwoordigers af naar de overleggen die op U16 niveau worden gevoerd. Deze vertegenwoordigers dragen er zorg voor dat informatie en besluiten uit hun MOBW U16-overleg landen in alle gemeenten, en omgekeerd halen input uit de gemeenten in hun subregio op en brengen deze in bij de overleggen. Per subregio is hiervoor een structuur ingericht. De U16 overleggen zijn geen besluitvormende vergaderingen. Indien afspraken formeel vastgelegd moeten worden / een formeel besluit behoeven moet daarvoor per gemeente dit besluit (college of raad) worden genomen.

Utrecht Stad is één van de vier regio's is binnen de samenwerking. Daarnaast heeft zij nog steeds de centrumfunctie, nu de doorcentralisatie (nog?) niet heeft plaatsgevonden. Dit betekent dat alle middelen nog steeds door het Rijk aan Utrecht Stad worden toegekend en dat de Utrechtse gemeenteraad het budgetrecht heeft. Daarbij heeft Utrecht de rol van gastheergemeente. Dat betekent ten eerste dat Utrecht het besluitvormingsproces faciliteert en ontzorgt. Vervolgens regelt Utrecht het contractmanagement, en organiseert ook andere uitvoerende taken zoals de Regionale Toegang, het innen van eigen bijdragen ed. Utrecht bewaakt regelgeving, toezicht en handhaving.

Daarnaast vertegenwoordigt Utrecht de U16 op landelijke tafels. Tot slot zorgt Utrecht voor monitoring en de bijbehorende dataverzameling en – verwerking.

Momenteel werken we met de volgende structuur:

- Het Regionaal Bestuurlijk Overleg MO/BW (RBO) is bestuurlijk verantwoordelijk voor de regionale samenwerking. De bestuurlijke overlegtafel wordt gevormd door vier bestuurders die elk hun regio vertegenwoordigen op bestuurlijk niveau. Het RBO MO/BW U16 komt 6 keer per jaar bij elkaar.
- Het Directeurenoverleg MOBW U16 (DO) is een regulier afstemmings- en voorbereidingsoverleg waarin de 4 regio's op directie en/of managementniveau vertegenwoordigd zijn. Het DO komt bijeen vooraf aan ieder RBO. In het DO wordt bekeken of de randvoorwaarden voor de beleidsvorming en uitvoering op orde zijn en aansluiten bij ambities en beleid; daarnaast wordt de bestuurlijke beleidsvorming daar voorbereid.
- Het coördinatieteam MOBW U16 (CT) is het ambtelijk overlegorgaan voor afstemming en voorbereiding. Elke regio wordt vertegenwoordigd door twee tot drie beleidsadviseurs. Het CT komt tweewekelijks bij elkaar. Het CT levert de stukken voor het DO.
- Het programma wordt geleid door een programma-manager in samenwerking met een projectsecretaris. De programma manager is voorzitter van het CT en het DO, en waar nodig of gewenst van werkgroepen.
- Er zijn vaste werkgroepen die de informatie leveren voor discussie en afstemming in het CT. Daarnaast worden er adhoc werkgroepen gevormd indien er onderwerpen zijn die nadere uitdieping behoeven en waarvoor geen plek is binnen één van de vaste werkgroepen. In 2024 waren dit bijvoorbeeld de werkgroep hervormingen en de werkgroep Enik. De werkgroepen worden deels door leden van het CT gevormd en deels door vertegenwoordigers van andere partijen of gemeentelijke afdelingen, afhankelijk van het onderwerp.

Genoemde gremia zijn niet formeel besluitvormend: dat zijn de 16 colleges en de 16 gemeenteraden. In bijlage 5 is een overzicht opgenomen van waar welke documenten worden vastgesteld.

We constateren dat het lukt om de beleidsvorming integraal via deze structuur te laten verlopen en dat de U16 daarmee landelijk voorop loopt in de kwaliteit van de regionale samenwerking. Een ambtelijke evaluatie heeft uitgewezen dat het vertrouwen in de loop van de tijd is gegroeid en nu stevig staat; nog steeds, ondanks een aantal hobbels en incidenten die er ook geweest zijn. Er is wel behoefte aan verder uitwerken van de spelregels om te voorkomen dat hobbels of incidenten op termijn het vertrouwen en daarmee de samenwerking zouden kunnen gaan schaden.

Inhoudelijk is de samenwerking uitgewerkt in een regioplan voor de periode 23-28 waar alle gemeenteraden mee hebben ingestemd; met tweejaarlijkse UP's die de doelstellingen uit het regioplan concreet uitwerken in acties en resultaten. Formeel is er een samenwerkingsovereenkomst gesloten die door alle colleges is ondertekend. Deze samenwerkingsovereenkomst is gebaseerd op de aanname dat per 1 januari 2024 de doordecentralisatie naar de individuele gemeenten zou plaatsvinden. Dat is niet gebeurd en het is nog maar de vraag óf en zo ja wanneer dat gaat gebeuren. Daarmee is de juridische basis van de samenwerking niet meer in overeenstemming met de werkelijkheid. Ook is de juridisch grondslag voor de overdracht van financiën niet goed geborgd in de samenwerkingsovereenkomst.

Wat gaan we doen 25-26

- De ambities en planning gaan we meer afstemmen op de tijd die nodig is om de getrapte organisatie goed te doorlopen: terugleggen en ophalen, creëren van draagvlak, op de juiste plek de formele besluitvorming inbedden. Per beleidsvoorstel of ander beslisdocument gaan we na hoe de routing eruit ziet en wat de bijpassende planning is. Dat betekent dat processen wat meer tijd krijgen: dit kan betekenen dat stappen soms wat langer duren maar het draagt bij aan goede uitvoering van het beleid.
- We gaan de samenwerkingsovereenkomst aanpassen, opdat de samenwerkingsafspraken aansluiten bij het budgetrecht van de gemeenteraad van Utrecht. Ook moet de nieuwe versie voldoende grondslag bieden voor overdracht van financiële middelen tussen de gemeente Utrecht en de andere gemeenten.

Bijlage 1 Begrippenlijst

Addenda (enkelvoud: addendum)

Een toevoeging of bijlage bij een document.

Ambulantisering

Dit is een trend waarbij de zorg steeds meer wordt verleend in de eigen omgeving van een cliënt, in plaats van in een zorginstelling.

Basisset MO/BW

De U16-gemeenten streven ernaar dat inwoners zo veel mogelijk kunnen herstellen in de wijk en zo onderdeel blijven van de maatschappij. Wat er nodig is hangt mede af van de lokale omstandigheden. De U16-gemeenten hebben afgesproken te werken met een basisset MO/BW die bestaat uit elf bouwstenen: professionele ambulante ondersteuning, ambulante behandeling via de zorgverzekeraar, toegang tot een woonplek, schuldhulpverlening, inkomen, toeleiding naar (betaald) werk, time-outvoorziening, persoonlijke ontwikkeling, informele zorg, integratie in de wijk, preventie en vroegsignalering. Een goed ingerichte basisset maakt het mogelijk dat voorkomen wordt dat inwoners instromen in MO- en BW-voorzieningen en biedt oplossingen die helpen in het herstel van inwoners.

Beschermd wonen (BW)

Beschermd wonen is het wonen in een accommodatie van een zorgaanbieder met daarbij behorend toezicht en begeleiding. Het is bedoeld voor mensen van 18 jaar of ouder met psychische of psychosociale problemen. De cliënt heeft 24 uur per dag en zeven dagen in de week toezicht en ondersteuning in nabijheid. Beschermd wonen valt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). De Utrechtse gemeenten bieden inwoners die dat nodig hebben drie vormen van BW: beschermd thuis, beschermd verblijf en beschermd wonen specialistisch.

- **Beschermd thuis (BT)**

Beschermd thuis is een voorziening die bedoeld is voor inwoners van een gemeente binnen de U16-regio die zelfstandig wonen maar (zeer) intensieve gespecialiseerde begeleiding met 24-uurs bereikbaarheid nodig hebben. BT is juridisch gezien geen BW-product, maar is een door Utrecht ingekochte voorziening die transformatie binnen BW mede vormgeeft. Het slaat de brug tussen wonen in een instelling en zelfstandig wonen.

- **Beschermd verblijf (BV)**

Beschermd verblijf is een voorziening die bedoeld is voor inwoners uit de U16 die (nog) niet zelfstandig kunnen wonen en tijdelijk intensieve gespecialiseerde begeleiding in een 24-uursvoorziening nodig hebben.

- **Beschermd wonen specialistisch (BW specialistisch)**

Beschermd wonen specialistisch is een bovenregionale voorziening (U16-niveau) die bedoeld is voor inwoners in de U16-regio die tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen en naast gespecialiseerde begeleiding in een 24-uurs-voorziening een specifieke ondersteuningsvraag, benadering en/of setting nodig hebben die niet lokaal of regionaal kan worden geboden.

Centrumgemeente

Een centrumgemeente is een gemeente die verantwoordelijk is voor het coördineren van bepaalde regionale taken, zoals maatschappelijke opvang en beschermd wonen, namens omliggende gemeenten. Zij ontvangt hiervoor subsidies van het Rijk. Voor beschermd wonen is gemeente Utrecht de centrumgemeente.

Contingentwoningen/contingenten

Dit zijn woningen die speciaal zijn toegewezen voor bepaalde doelgroepen. Bijvoorbeeld voor de BW-doelgroep. Deze woningen worden beschikbaar gesteld door woningcorporaties.

Coördinatieteam (CT) MO/BW U16

Het coördinatieteam (CT) MO/BW U16 is het ambtelijk overlegorgaan voor afstemming en voorbereiding. Elke regio wordt vertegenwoordigd door twee tot drie beleidsadviseurs. Het CT komt tweewekelijk bij elkaar. Het CT levert de stukken voor het DO MO/BW U16.

Directeurenoverleg (DO) MO/BW U16

Het Directeurenoverleg (DO) MO/BW U16 is een regulier afstemmings- en voorbereidingsoverleg waarin de vier regio's op directie en/of managementniveau vertegenwoordigd zijn. Het DO komt bijeen vooraf aan ieder RBO MO/BW U16. In het DO wordt bekeken of de randvoorwaarden voor de beleidsvorming en uitvoering op orde zijn en aansluiten bij ambities en beleid. Daarnaast wordt de bestuurlijke beleidsvorming daar voorbereid.

Doordecentralisatie BW

De verantwoordelijkheid voor beschermd wonen wordt mogelijk per 1 januari 2026 doorgedecentraliseerd van regio's (centrumgemeenten) naar gemeenten. Daarnaast wordt er gewerkt aan een nieuw financieel verdeelmodel voor beschermd wonen. Deze doordecentralisatie zou oorspronkelijk per 2022 plaatsvinden, maar is al meerdere malen uitgesteld. Met de doordecentralisatie worden de BW-middelen gefaseerd aan elke gemeente verstrekt. Dit gebeurt aan de hand van een nieuw, objectief verdeelmodel. Daarnaast zal er een woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen gaan gelden. De nieuwe streefdatum voor invoering is 1 januari 2026.

Enik Recovery College

Dit is een ontmoetingsplaats en leeromgeving voor mensen die persoonlijk ervaring hebben met ontwrichting, door een psychische kwetsbaarheid of verslaving, en die willen werken aan hun herstel. Enik wordt gerund door ervaringsgenoten.

Ernstig psychiatrische aandoening (EPA)

EPA staat voor ernstig psychiatrische aandoening. Die gaat om langdurige psychiatrische stoornissen die aanzienlijke beperkingen in het sociaal en/of maatschappelijk functioneren veroorzaken en intensieve zorg vereisen. Voorbeelden hiervan zijn schizofrenie en een bipolaire stoornis.

Extramuraal

Zorg buiten een instelling, bijvoorbeeld thuiszorg. Extramurale zorg wordt ook wel ambulante zorg genoemd.

Fairshare afspraken

Dit zijn afspraken die gericht zijn op een eerlijke en rechtvaardige verdeling van middelen,

verantwoordelijkheden of kosten tussen verschillende partijen. Deze afspraken maken we in U10-verband over woonplekken.

G4-gemeenten

De G4-gemeenten zijn de vier grootste gemeenten in Nederland: Den Haag, Utrecht, Rotterdam en Amsterdam.

Gastheergemeente

Een gastheergemeente is faciliterend. De gemeente Utrecht heeft voor beschermd wonen de rol van gastheergemeente. Dat betekent dat Utrecht het besluitvormingsproces faciliteert en ontzorgt. Ook regelt Utrecht het contractmanagement en organiseert zij andere uitvoerende taken zoals de Regionale Toegang en het innen van eigen bijdragen. Utrecht bewaakt regelgeving, toezicht en handhaving. Daarnaast vertegenwoordigt Utrecht de U16 op landelijke tafels. Tot slot zorgt Utrecht voor monitoring en de bijbehorende dataverzameling en -verwerking.

Gemeenschappelijke regeling (GR)

Samenwerkingsverband tussen verschillende overheidsorganen, zoals gemeenten, provincies en waterschappen, bedoeld om gezamenlijke belangen te behartigen.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Het Gezond en Actief Leven Akkoord is een samenwerkingsovereenkomst tussen de overheid, gemeenten, GGD en zorgverzekeraars, gericht op het verbeteren van fysieke en mentale gezondheid, preventie en het versterken van de sociale basis.

Infobulletin

Kort bericht bedoeld om ontvangers te informeren.

Intramuraal

Zorg binnen een instelling, bijvoorbeeld beschermd wonen.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Samenwerkingsovereenkomst gericht op het waarborgen van toegankelijke, kwalitatief hoogwaardige en betaalbare zorg.

Lokale toegang

Inwoners kunnen zorg vinden en aanvragen bij lokale teams (buurtteam, wijkteam of sociaal team).

Licht verstandelijke beperking (LVB) 18+

Licht verstandelijke beperking bij personen van 18 jaar en ouder. Mensen met een LVB hebben een IQ tussen de 50 en 70 en ervaren aanzienlijke beperkingen in hun cognitieve ontwikkeling en vaardigheden.

Maatschappelijke opvang (MO)

Bedoeld voor mensen die hun thuissituatie hebben (moeten) verlaten en die niet zonder hulp zelfstandig kunnen wonen. Zij moeten elk moment van de dag zorg kunnen krijgen.

Onzelfstandige woningen

Woonruimtes die niet volledig zelfstandig zijn. Bewoners hebben geen eigen toegang en kunnen gebruik maken van gedeelde voorzieningen.

Ouder-kindplek

Woonvoorziening voor ouders, vaak jonge moeders, die ondersteuning nodig hebben bij de zorg en opvoeding van hun kinderen.

Overgang 18- naar 18+

De overgang van jongeren die 18 jaar worden en de veranderingen in zorg en ondersteuning die daarbij komen kijken. De zorg die zij ontvangen gaat over van de Jeugdwet naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Persoonsgebonden budget (pgb)

Geldbedrag waarmee mensen zelf zorg of ondersteuning in te kopen. Zij bepalen zelf welke zorg zij ontvangen en wie deze zorg levert.

Pitstops

Lokale, tijdelijke woonvoorzieningen voor passende zorg en ondersteuning dichtbij huis voor inwoners die dreigen dakloos te worden.

Prikkelarme woningen

Woonvormen die zijn ontworpen om een rustige en veilige omgeving te bieden voor mensen met psychische problemen of andere kwetsbaarheden die moeite hebben met de prikkels in een reguliere woonomgeving.

Programma MO/BW U16

Het programma MO/BW U16 wordt geleid door een programmamanager in samenwerking met een projectsecretaris. De programmamanager is voorzitter van het CT en het DO en waar nodig of gewenst van werkgroepen.

Pxq-financiering

Financiering prijs x kwantiteit. De gemeente maakt afspraken met de zorgaanbieders op basis van een vaste vergoeding per uur geleverde ondersteuning.

Ravijnjaar

Het jaar dat gemeenten minder geld krijgen van het Rijk.

Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) MOBW U16

Het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) MO/BW U16 is bestuurlijk verantwoordelijk voor de regionale samenwerking op maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De bestuurlijke overlegtafel wordt gevormd door vier bestuurders die elk hun regio vertegenwoordigen op bestuurlijk niveau. Het RBO MO/BW U16 komt zes keer per jaar bij elkaar.

Regionale Toegang (RT)

Voor beschermd wonen is de toegang belegd bij de Regionale Toegang van de gemeente Utrecht.

Safehouse

Een safehouse is een veilige en gezonde woonomgeving, waarin vaardigheden die essentieel zijn voor herstel na een verslaving worden aangeleerd en geoefend in een huiselijke omgeving met gelijkgestemden.

Spreadingsvisie

Beleidsdocument dat richtlijnen geeft over hoe voorzieningen of diensten over een gebied moeten worden verspreid. In de U16 kennen we een BW-spreidingsvisie: deze visie betreft een goede spreiding van zorgvoorzieningen over de gehele U16-regio.

T-gesprekken

Er worden drie tertaalgesprekken (T-gesprekken) per jaar gevoerd met zorgaanbieders van beschermd wonen.

Time-outvoorziening

Als het tijdelijk niet lukt om zelfstandig te wonen, kunnen inwoners kort verblijven in een time-outvoorziening. Dit biedt mensen rust en kan helpen om de situatie te stabiliseren en verergering van klachten te voorkomen. De betrokken hulpverlener blijft verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning en ook het sociale netwerk blijft in stand, zodat daarin continuïteit is.

Toeleidingsproces geestelijke gezondheidszorg (GGZ)

Traject dat mensen doorlopen om toegang te krijgen tot de juiste zorg en ondersteuning.

U16

De zestien Utrechtse regiogemeenten zijn: Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede en Zeist. De vier subregio's zijn: Utrecht-Stad, Zuid-Oost Utrecht (ZOU), Lekstroom en Utrecht-West.

Veldtafel

Een overlegstructuur in de U16 tussen zorgorganisaties en gemeenten om gezamenlijke oplossingen te vinden voor complexe situaties en casuïstiek.

Vierkant

De inkoopafspraken die gastheergemeente Utrecht heeft gemaakt met zorgaanbieders.

WachtlIJst

Periode die mensen moeten wachten voordat ze toegang krijgen tot ondersteuning of tot een woning.

Wet langdurige zorg (Wlz)

De Wet langdurige zorg regelt en financiert onder andere de intramurale zorg voor Inwoners die blijvend zijn aangewezen op 24 uur per dag zorg in nabijheid of permanent toezicht vanwege hun psychische stoornis. Er is vastgesteld dat de inwoner levenslange noodzaak heeft tot 24-uurs zorg in nabijheid. Er is geen uitzicht op verbetering of herstel.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015

Wet die gemeenten verantwoordelijk stelt om zorg en ondersteuning te bieden aan inwoners die niet

op eigen kracht zelfredzaam zijn. Eén van de vormen van Wmo-ondersteuning is individuele begeleiding (IB).

Zelfredzaamheidsmatrix

Instrument dat gebruikt wordt om de zelfredzaamheid van individuen te meten en te verbeteren.

Zorglandschap

Overzicht van zorgvoorzieningen in de gehele U16.

Bijlage 2 Doelstellingen en pijlers Regioplan

De 3 doelstellingen in het regioplan zijn vertaald naar 5 pijlers. Het Regioplan zegt hierover het volgende:

1. Inzetten op voorkomen en herstel:

Meer dan nu het geval is willen we dat wijkteams en voorliggende partijen een rol gaan spelen bij inwoners die een ondersteuningsvraag hebben. Hierdoor zijn we beter in staat om de ondersteuningsvraag vroegtijdig met alle betrokkenen op te pakken, en voorliggende voorzieningen⁵ in te zetten. Zo kunnen we samen werken aan herstel. Lokale toegangen krijgen een grotere rol in de toeleiding richting BW. En blijven deze inwoners in beeld bij de lokale toegangen, waardoor herhaalde instroom in BW wordt voorkomen. Het is hierbij de rol van de lokale gemeente om te zorgen voor een passend niveau van lokale voorzieningen (lokale basisset), zoals voorzieningen rondom schulden, dagbesteding/werk en ambulante begeleiding.

Pijlers: 1. Basisset & 2. toegang

2. Verschuiving naar meer ambulante hulpverlening

Binnen beschermd wonen wordt ingezet op het bieden van 24-uurs zorg in de thuissituatie in plaats van het wonen in en intramurale voorziening. Dat betekent dat er vaker Beschermd Thuis (BT) wordt ingezet. Dit vraagt een andere manier van begeleiding en andere voorwaarden in de wijken en dorpen. Hierover worden afspraken gemaakt met aanbieders en partijen in de wijk. Daarnaast vraagt dit voldoende woonplekken in alle 16 gemeenten. De realisatie van voldoende woonplekken binnen alle U16 gemeenten volgens de contingent⁸ afspraken en de ontwikkeling van alternatieve woonvormen heeft hierin prioriteit⁹. Hierdoor wordt het mogelijk dat cliënten in de regio/eigen gemeente, blijven wonen. Hiervoor worden afspraken gemaakt met woningcorporaties en alle gemeenten.

Pijlers: 3. aanbieders & 4. woonplekken

3. Gezamenlijk doorontwikkelen en sturen op het zorglandschap.

Beschermd wonen zal nodig blijven voor een deel van de cliënten. We houden voor deze cliënten zo lang als dat nodig is gezamenlijk de infrastructuur en 24-uurs voorzieningen in stand. Daarbij sturen we gezamenlijk op een goede spreiding van voorzieningen over de gehele U16-regio. Voor Beschermd Thuis betekent dit dat we direct in alle gemeenten kijken waar extra plekken nodig zijn. Voor Beschermd Verblijf (BV) sluiten we aan bij de ontwikkeling van de vraag en aanbod. Als er een nieuwe locatie nodig is, wordt in alle 16 gemeenten bekeken of en waar dit het beste passend is. Een belangrijke voorwaarde om deze gewenste beweging te kunnen realiseren is dat gemeenten klaar zijn voor de decentralisatie van deze taken. Er zijn afspraken gemaakt over een eerlijke verdeling van de middelen. Daarnaast wordt er een dashboard ontwikkeld waarin stuur- en monitoringsinformatie beschikbaar wordt gesteld. Gemeenten zullen de komende jaren met de centrumgemeenten op verschillende onderdelen gaan leren. Tot slot zal, over de vervolgstappen, naar aanleiding van een evaluatie, gezamenlijk bekeken worden waar verdere verschuiving van taken mogelijk en wenselijk is.

Pijlers: 5. spreiding van voorzieningen

⁸ Contingent woningen zijn woningen die door de woningbouwcorporaties ingezet worden voor uitstroom van de BW doelgroep.

⁹ waarbij ook draaglast en draagkracht van de wijken meegenomen wordt.

Bijlage 3 Verdeling lokale basis per gemeente

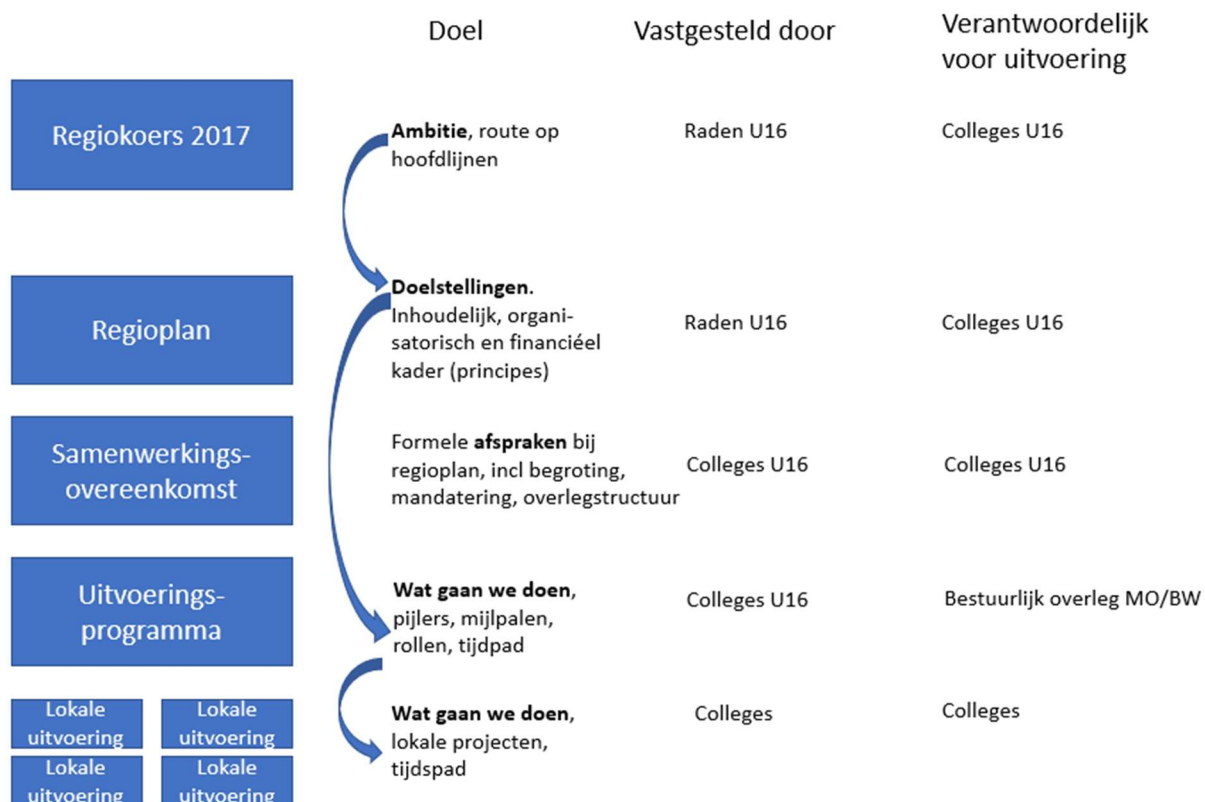
In onderstaande tabel is aangegeven hoe de verdeling van de post Lokale basis in de werkbegroting verdeeld wordt over de U16 gemeenten. De verdeling is gemaakt op basis van het objectief verdeelmodel zoals dat voor de doordecentralisatie van Beschermd wonen in uitgewerkt.

De middelen voor de lokale basis worden overgemaakt aan de gemeenten.

	Verdeling lokaal maatwerk (obv verdeelmodel)	Verdeling lokaal maatwerk 2025 in €	Verdeling lokaal maatwerk 2026 in €
Utrecht	47,5%	€ 11.698.079	€ 9.968.389
Utrechtse Heuvelrug	4,9%	€ 1.206.606	€ 1.028.196
Houten	4,3%	€ 1.055.926	€ 899.796
De Ronde Venen	3,0%	€ 728.934	€ 621.153
Bunnik	1,3%	€ 325.420	€ 277.303
Oudewater	0,9%	€ 229.644	€ 195.689
Zeist	8,0%	€ 1.982.381	€ 1.689.264
Woerden	4,5%	€ 1.106.296	€ 942.718
Vijfheerenlanden	4,0%	€ 997.549	€ 850.050
Ijsselstein	2,5%	€ 623.771	€ 531.539
Lopik	1,1%	€ 282.868	€ 241.043
Nieuwegein	6,4%	€ 1.583.749	€ 1.349.574
Stichtse Vecht	4,4%	€ 1.092.843	€ 931.254
De Bilt	4,0%	€ 988.765	€ 842.565
Wijk bij Duurstede	1,9%	€ 465.577	€ 396.736
Montfoort U	1,1%	€ 269.591	€ 229.729
Totaal U16	100%	€ 24.638.000	€ 20.995.000

Bijlage 4 Besluitvorming

Bijlage 5 Kansen en risico's

Rondom MOBW zien wij de nodige kansen en risico's. Deze staan hieronder opgesomd, met daarnaast hoe wij hierop in willen spelen.

Kansen	Follow up
Digitalisering: mogelijkheden voor meer zorg op maat, makkelijker 24-uurs zorg in kleinere kernen.	We gaan in het kader van hervormingen en verlengingen/aanbesteding in gesprek met aanbieders om deze mogelijkheden mee te nemen in de afspraken.
Minder taboe op psychische kwetsbaarheid / meer openheid over psychische kwetsbaarheid	We richten ons meer op de mogelijkheden die wijken en community work bieden, vooral in onze zoektocht naar een stevige basisset. Initiatieven van en voor de doelgroep worden meer ondersteund, om te beginnen de infrastructuur voor peer support.
Aandacht voor positieve gezondheid / aandacht voor preventie. Biedt de kans om vroegtijdig psychische problematiek te signaleren /voorkomen dat het escaleert.	We zetten komende jaren versterkt in op een goede basis / betere preventie.
Financiële tekorten / ravijnjaar. Minder budget is ook een kans om het anders te doen.	Vanuit de werkgroep hervormingen is dit opgepakt en wordt dit via deze lijn ingevuld.
Arbeidsmarkt / personeelstekorten. Meer kansen voor de doelgroep om betaald werk en een zinvolle plek in het arbeidsproces te krijgen.	We verkennen de werkwijze 'work first' binnen de zoektocht naar een goede basisset.
Woningtekort. Te weinig woningen is een kans om het te hebben over alternatieve volwaardige woonconcepten. Zeker als deze op korte termijn kunnen worden gerealiseerd.	Gesprek over en lobby voor creatieve woonvormen in het algemeen en onzelfstandige woningen in het bijzonder is een speerpunt van de werkgroep wonen.
Steeds groter wordend woningtekort. Ook nog meer doelgroepen voor de schaarse beschikbare woningen voor huisvesting bijzondere doelgroepen (EU rechtentool, extramuralisering VG).	We zien dat het woningtekort het hele systeem frustreert. Woningbouw is de lange termijn strategie en is al lastig; op korte termijn zoeken we het vooral in het mogelijk maken van creatieve woonvormen, die tot volwaardige woonplekken kunnen leiden. Is een speerpunt van de werkgroep wonen.
Groei van het aantal inwoners die een beroep zou kunnen doen op BW: meer inwoners met ernstige psychische problematiek	Meer investeren in de lokale basis om escaleren van problematiek te voorkomen.

Draagkracht samenleving neemt af / minder samenhang: minder leefbaarheid in wijken, polarisatie, maatschappij wordt ingewikkelder, grotere welvaarts kloof.	Via de basisset bekijken we welke voorzieningen het meest passend zijn, en we kijken daarbij ook naar versterking van cohesie en wijken. Community building wordt gefinancierd in de basisset.
Financiële vraagstukken /bezuinigingen. En zo niet binnen BW dan wel bij aanpalende sectoren (MO, jeugd, gemeentefinancien algemeen).	We zetten in op afstemmen van initiatieven en prioriteiten met aanpalende sectoren, opdat we elkaar maximaal versterken en niet gaan dubbelen of zelfs tegenwerken. We zijn op zoek naar waar we de meeste toegevoegde waarde kunnen leveren.
Personeelstekort in de zorg	Sturen op zorg zo licht mogelijk inrichten en liefst de behoefte aan gespecialiseerde zorg voorkomen door te investeren in de lokale basis.
Politieke onzekerheid. Onduidelijkheid over doordecentralisatie.	Binnen de U16 is gekozen om door te gaan op het pad van gezamenlijke financiering en inzet van BW, doordecentralisatie of niet. Dit wordt voortgezet.
Spanning tussen budgetrecht Utrechtse raad en streven om gelijkwaardig en samen BW vorm te geven.	Herijken van de samenwerkingsovereenkomst waarin gegeven het budgetrecht van de Utrechtse raad daarbij passende samenwerkingsafspraken worden opgenomen.